

KAUSIKASVIT HELSINGISSÄ

- linjaukset ja teettäminen

Julkaisija: Helsingin kaupungin rakennusvirasto
Teksti ja valokuvat: Satu Tegel (ellei toisin ole mainittu)
Kartat: Virpi Vertainen
Taitto: Aino Aspiala
ISBN: 952-473-795-7
ISSN: 1238-9579
Painosmäärä: 200 kpl
Paino: Dark Oy

KAUSIKASVIT HELSINGISSÄ - linjaukset ja teettäminen

Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisuja 2006:11 / Katu- ja puisto-osasto
ISBN 952-473-795-7

Marraskuu 2006

SISÄLLYSLUETTELO

SISÄLLYSLUETTELO	5
TIIVISTELMÄ	9
SAMMANFATTNING	11
1. JOHDANTO	13
1.1. Tavoitteet ja lähtökohdat	13
1.2. Työn laatimisen organisaatio	15
1.3. Työn tulokset	16
1.4. Kesäkukkien ja kausikasvien käytön edut ja ongelmat	16
1.5. Kausikasvit Helsingissä	16
2. KAUSIKASVIT RAKENNUSVIRASTOSSA - NYKYTILAN KUVAUS	19
2.1. Työnjako rakennusvirastossa ja Helsingin kaupungin sisällä	19
2.2. Kausikasvien tilaamiskäytännöt rakennusvirastossa 1996-2004	19
2.2.1. Katuosaston tilaamiskäytäntö 1996-2004	19
2.2.2. Viherosaston tilaamiskäytäntö 1996-2004	20
2.3. Nykyinen kausikasvien teettämiskäytäntö	20
2.4. Rakennusviraston kausikasvi-istutukset	20
2.4.1. Vuotuiset istutusmäärät, sijoitteluperiaatteet ja kokonaiskustannukset	20
2.4.2. Kausikasvien määrä- ja sijaintitiedon hallinta	25
2.4.3. Kausikasvi-istutukset suurpiireittäin 2006	25
2.4.3.1. Eteläinen suurpiiri	26
2.4.3.2. Läntinen suurpiiri	30
2.4.3.3. Keskinen suurpiiri	32
2.4.3.4. Pohjoinen suurpiiri	35
2.4.3.5. Koillinen suurpiiri	36
2.4.3.6. Kaakkoinen suurpiiri	38
2.4.3.7. Itäinen suurpiiri	40
2.4.4. Asukas- ja leikkipuistot	42
2.4.5. Katu- ja puiston-osaston ylläpidon urakka-alueet	43

2.4.6. Rakennusviraston kausikasvi-istutusten vaikuttavuus ja alueellinen tasapuolisuus	43
2.4.7. Kausikasvi-istutusten kasvivalikoima ja perinteiden noudattaminen	44
2.4.8. Kausikasvi-istutusten rahoitus	46
2.5. Istutusastiat	48
2.5.1. Kausikasvien istutusastioilta vaadittavat ominaisuudet	48
2.5.2. Istutusastioita eri aikakausilta	48
2.5.3. Rakennusviraston nykyiset kausikasvien istutusastiat	49
2.6. Rakennusviraston kausikasvikäytäntöjen vahvuudet ja heikkoudet	52
2.6.1. Uhat ja heikkoudet	52
2.6.2. Vahvuudet ja mahdollisuudet	53
3. MUIDEN TOIMIJOIDEN KAUSIKASVIT HELSINGIN YLEISILLÄ ALUEILLA	55
3.1. Kaupungin muut hallintokunnat	55
3.2. Yritykset ydinkeskustassa	58
3.3. Ratahallintokeskus	58
4. KAUSIKASVIEN KÄYTÖN LINJAUKSET	61
4.1. Yleisperiaatteet	61
4.2. Kausikasvi-istutukset erityiskohteissa	63
4.2.1. Leikki- ja asukaspuistot	63
4.2.2. Haudat, muistomerkit ja taideteokset	63
4.3. Kausikasvi-istutusten suunnitteluperiaatteet	63
4.4. Kausikasvisuunnitelmien laatutasot	64
4.5. Istutusastiat	64
4.6. Helsingin kausikasviperinteiden ylläpito ja uusien luominen	65
4.7. Rahoitus	65
5. KAUSIKASVI-ISTUTUSTEN TEETTÄMISEN LINJAUKSET	67
5.1. Tilaajan ja tuottajan vastuut	67
5.1.1. Tilaajayksikön vastuut	67
5.1.2. Tuottajayksikön vastuut	67
5.2. Teettämiskäytäntö	68
6. KAUSIKASVIEN VUOSISUUNNITELMA JA KAUSIKASVIKARTTA	69
6.1. Vuosisuunnitelman rakenne	69
6.2. Vuosisuunnitelman käyttö ja sen kehittäminen	69
6.3. Kausikasvikartta	69

7. JATKOTOIMENPIDE-EHDOTUKSET JA KEHITTÄMISTARPEET	71
7.1. Vastuuhenkilön ja tukiryhmän nimeäminen	71
7.2. Katu- ja puisto-osaston asiantuntijuuden hyödyntäminen	71
7.3. Uuden teettämiskäytännön käynnistäminen	71
7.4. Astiamalliston kehittäminen	72
7.5. Helsingin kausikasvi-istutusten kehittäminen	72
7.6. Kausikasvien arvostuksen lisääminen	73
7.7. Sponsoroinnin ja asukasyhteistyön kehittäminen	73
8. KIRJALLISET LÄHTEET	75
9. LIITTEET	77
LIITE 1: TÄYDENTÄVIÄ TIETOJA KAUSIKASVIEN KÄYTÖSTÄ RAKENNUSVIRASTOSSA	79
LIITE 2: KAUSIKASVI-ISTUTUSTEN VUOSISUUNNITELMA 2007	86
LIITE 3: KARTTA RAKENNUSVIRASTON KAUSIKASVI-ISTUTUKSISTA 2007	107
LIITE 4: TILAUSAIKATAULU	111
LIITE 5: KUVAESIMERKKEJÄ KAUSIKASVIEN KÄYTÖSTÄ SUOMESTA JA MAAILMALTA	113

TIIVISTELMÄ

Kausikasvien linjaukset ja teettäminen käsittelee rakennuksessa ympäristössä käytettäviä yksivuotisia kevät-, kesä- ja syyskasveja, joita istutetaan maaryhmiin tai istutusastioihin. Työssä on ensi kertaa selvitetty rakennusviraston kausikasvien käytön nykytila, istutusten sijainnit, laatu ja kaupunkikuvallinen merkitys. Nykytilan analysoinnin jälkeen on laadittu linjaukset kausikasvien käytölle ja istutusten teettämiselle sekä esitetty jatko-toimenpiteitä ja kehittämistarpeita.

Työn tavoitteena on ollut kehittää rakennusviraston kausikasvi-istutuksia niin, että tehtyjä linjauksia noudattamalla rakennusviraston kausikasvi-istutukset ovat asiakasvaikuttavia, alueellisesti tasapuolisia, kaupunkikuvaa ja viihtyisyyttä parantavia, elämyksiä tuottavia, taloudellisia, hoidon kannalta rationaalisia ja perinteet huomioivia.

Kausikasvien käytön linjaukset ja teettäminen on tehty katu- ja puisto-osaston suunnittelutoimistossa yhteistyössä laajan asiantuntijajoukon kanssa.

Helsingissä on melko runsaasti kausikasvi-istutuksia, mutta niiden sijoittelu ei ole kaikilta osin tasapuolista ja kaupunkikuvan parantamisen kannalta tuloksellista. Helsingin kausikasvi-istutusten tyyli ja laatu on hyvää eurooppalaista tasoa. Helsingin näyttävimmät kausikasvi-istutukset sijaitsevat Töölönlahden eteläpäässä olevassa erillisrahoituksella toteutetussa Töölönlahden Kukkapuutarhassa.

Kausikasvien käytön nykytilassa todettiin sekä vahvuuksia että puutteita. Rakennusviraston vahvuuksia ovat mm. pitkät perinteet, erityisesti tuottajajaksikössä oleva vahva osaaminen, taimien hyvä laatu sekä nykyorganisaation myötä syntynyt mahdollisuus tarkastella kaikkia yleisiä alueita kokonaisuutena.

Puutteista tärkeimpiä ovat tilaajajaksikön ja tuottajajaksikön välisen työnjaon ja vastuiden epäselvyys sekä se, että kausikasveja ei ole katu- ja puisto-osastolla riittävästi nähty mahdollisuutena tai vahvuutena. Mm. kausikasvien aiheuttamat kustannukset eivät ole tiedossa

eikä Helsingin kausikasvi-istutuksista ole syntynyt alueellisesti tasapuolista ja harkittua kokonaisuutta.

Kausikasvien käytön linjauksissa on laadittu kausikasvien käytön yleisperiaatteet ja linjaukset leikki- ja asukaspuistojen sekä hautojen, muistomerkkien ja taideteosten kausikasvi-istutuksille. Lisäksi linjataan istutussuunnitelmien laatutasojen, istutusastioiden, kausikasviperinteiden ja rahoituksen periaatteet.

Katu- ja puisto-osasto aikoo nyt tehtyjen linjausten avulla tehostaa kausikasvi-istutusten tilaamista ja palvelun määrittelyjä. Kausikasvi-istutusten teettämiseksi on laadittu kausikasvien vuosisuunnitelma, jota tarkistetaan vuosittain. Vuosisuunnitelmaan liittyy kartta. Kausikasvi-istutukset tullaan teettämään vuosisuunnitelmaan perustuen erillisenä tuotteena vuositilauksen yhteydessä. Tavoitteena on nykyisen laajuinen, mutta sijoittelultaan ja asiakasvaikuttavuudeltaan parempi kausikasvi-istutusten kokonaispalvelu.

Talvipuutarha. (kuva Kirsti Oksanen)

SAMMANFATTNING

Riktlinjerna för användningen av säsongsväxter omfattar ettåriga vår-, sommar- och höstblommor som används i byggda miljöer och som planteras i grupp eller i planteringskärl. För första gången har man utrett nuläget när det gäller byggnadskontorets användning av säsongsväxter samt planteringarnas läge, kvalitet och betydelse för stadsbilden. Först analyserades nuläget och därefter drog man upp riktlinjer för användningen av säsongsväxter och anläggandet av planteringar inklusive fortsatta åtgärder och utvecklingsbehov.

Syftet med arbetet har varit att utveckla riktlinjer som byggnadskontoret kan tillämpa på sina planteringar med säsongsväxter så att planteringarna är kundeffektiva och likvärdiga i alla områden, förbättrar stadsbilden och trivseln, bjuder på upplevelser, genomförs på ett ekonomiskt sätt, är rationella ur skötselsynpunkt samt tar hänsyn till traditioner.

Riktlinjerna för användningen av säsongsväxter har utarbetats av gatu- och parkavdelningens planeringsbyrå i samarbete med ett flertal experter.

Helsingfors använder mycket säsongsväxter i sina planteringar, men placeringen är inte alltid likvärdig i alla områden och förbättrar inte heller stadsbilden till alla delar. Stilen och kvaliteten på planteringarna med säsongsväxter i Helsingfors håller europeisk standard. De vackraste planteringarna av säsongsväxter i Helsingfors ligger vid Tölövikens södra strand i den särfinansierade Tölövikens blomsterträdgård.

När det gäller nuläget inom användningen av säsongsväxter konstaterades både styrkor och brister. Till byggnadskontorets styrkeområden hör bland annat långa traditioner, gediget kunnande särskilt inom produktionsenheten, hög kvalitet på plantorna samt, tack vare den nuvarande organisationen, möjligheten att betrakta alla allmänna områden som en helhet.

Till de största bristerna hör oklarheter i arbetsfördelningen mellan beställarenheten och produktionsenheten och deras ansvarsområden samt att gatu- och

parkavdelning inte i tillräckligt hög grad har insett styrkan och möjligheten hos säsongsväxter. Kostnaderna för säsongsväxterna är inte kända, och säsongsplanteringarna i Helsingfors utgör inte en likvärdig och genomtänkt helhet.

Riktlinjerna för användningen av säsongsväxter omfattar allmänna principer för användningen av säsongsväxter och riktlinjer för planteringen av säsongsväxter i lekparkar samt vid gravar, minnesmärken och konstverk. Dessutom dras det upp riktlinjer för kvalitetskraven i planteringsplanerna, planteringskärlen, traditionerna med säsongsväxter och finansieringen.

Gatu- och parkavdelningen har för avsikt att utifrån dessa riktlinjer effektivisera beställningarna och klart definiera servicen när det gäller planteringen av säsongsväxter. Man har tagit fram en årsplan som tillämpas på planteringen av säsongsväxter och som revideras varje år. I årsplanen ingår även en karta. Utifrån årsplanen kommer planteringarna med säsongsväxter att genomföras som en separat produkt i samband med årsbeställningen. Målet är en heltäckande service i nuvarande omfattning, men med en förbättrad placering och kundeffektivitet.

1. JOHDANTO

Vuonna 2006 rakennusvirastolla on kausikasveja n. 170 kohteessa. Niistä maapohjaisia kausikasvirahmiä on n. 60. Istutusastioita on n. 600 kpl n. 110 paikassa.

Katu- ja puisto-osastolla ei vuoteen 2005 saakka ole ollut kokonaiskuvaa yleisten alueiden kausikasvi-istutusten laajuudesta, sijainnista ja kokonaisvaikuttavuudesta eikä tietoa kausikasvien kustannuksista. Näiden istutusten kokonaishinta ei ole tiedossa, sillä istutukset ja hoito ovat sisältyneet rakennettujen puistojen ja katuvihreän hoidon vuositilaukseen. Myös tilaajan ja tuottajan keskinäiset vastuut ovat olleet epäselvät.

Kausikasvit ovat viimeistellyn kaupunkiympäristön tärkeä yksityiskohta ja osa puistoperinnettä. Kaupunkiympäristössä ainoastaan kausikasveilla voidaan tehdä koko kasvukauden kukintaansa jatkavia, värikkäitä istutuksia. Kausikasvi-istutukset ovat kuitenkin neliökustannuksiltaan suhteellisen kalliita, sillä ne vaativat vuosittaisen istutuksen ja säännöllisen, ammattitaitoisen hoidon. Kustannuksiinsa nähden kausikasvi-istutukset ovat kuitenkin erittäin asukasvaikuttava ja arvostettu osa rakennusviraston näkyvää toimintaa.

Kausikasvit ovat yksivuotisia käytettäviä kukkivia tai lehdistöltään koristeellisia kasveja, joita istutetaan joko maahan tai astioihin. Kausikasvien suurin ryhmä ovat kesäkukat. Niiden lisäksi kausikasveihin luetaan ns. kevätkasvit ja syyskasvit.

Kausikasvien yleisintä ryhmää eli kesäkukia kutsutaan usein myös ryhmäkasveiksi. Termeillä kesäkukat ja ryhmäkasvit tarkoitetaan Suomessa lähes samaa asiaa. Termien kesäkukka ja ryhmäkasvi ero on käytännössä se, että kesäkukat kylvetään suoraan kasvupaikalleen, kun taas ryhmäkasvit hyötyvät ilmastossamme esikasvatuksesta ennättääkseen kukkia kunnolla. Suurin osa Helsingissä käytetyistä kesäkukista on ryhmäkasveja. Termi kesäkukka on kuitenkin yleiskielessä tunnetumpi ja kattaa sekä "oikeat" kesäkukat että esikasvatettavat ryhmäkasvit. Tässä raportissa käytetään termiä kesäkukat kattamaan sekä varsinaiset kesäkukat että ryhmäkasvit.

1.1. Tavoitteet ja lähtökohdat

Kausikasvilinjausten laadinnan tavoitteena on ollut

- tuottaa katu- ja puisto-osastolle omaisuustieto Helsingin yleisten alueiden kausikasveista
- vahvistaa katu- ja puisto-osaston roolia kausikasvi-istutusten teettäjänä
- kehittää kausikasvi-istutusten teettämiskäytäntöä, tavoitteita ja kustannus-hyötysuhdetta sekä
- laatia teettämisen välineeksi kausikasvien vuosisuunnitelma

Työn laatimisen lähtökohdaksi asetettiin, että tehtyjä linjauksia noudattamalla rakennusviraston kausikasvi-istutuksista saadaan

- mahdollisimman asiakasvaikuttavia
- alueellisen tasapuolisuuden huomioivia
- kaupunkikuvaa ja viihtyisyyttä parantavia
- elämyksiä tuottavia
- taloudellisia
- hoidon kannalta rationaalisia
- perinteet huomioivia

Katu- ja puisto-osaston toimintastrategia Katu- ja puisto-osaston strategiset tavoitteet vuodelle 2012 valmistuivat alkuvuonna 2006. Ne määrittelevät osaston tehtäväksi kehittää viihtyisää, toimivaa, kestäväää ja turvallista kaupunkiympäristöä. Tämä tehtävä jaettiin useiksi alatavoitteiksi.

Töölönlahti.

Kausikasvien linjaukset ja teettäminen noudattaa katu- ja puisto-osaston strategian linjauksia mm. seuraavilla tavoilla:

- Se vahvistaa katu- ja puisto-osaston tilaajan ja isännän roolia. Sen laadinnassa Helsinkiä on ensi kertaa tarkasteltu yhtenä kokonaisuutena kausikasvien käytön kannalta.
- Alueellinen tasapuolisuus ja kausikasvi-istutusten vaikuttavuus on otettu kausikasvien sijoittelun lähtökohdaksi. Kausikasvi-istutukset sijoitetaan sinne missä asukkaat ja muut yleisten alueiden käyttäjät liikkuvat.
- Kausikasveja käyttämällä saadaan korostettua ja viimeisteltyä Suomen pääkaupungin keskeisiä yleisiä alueita. Työhön on kirjattu myös kausikasvien käytön helsinkiläisiä perinteitä.
- Asukasyhteistyö on työssä otettu yhdeksi kausikasvien käytön tavoitteeksi. Kausikasvit tuottavat kustannuksiinsa nähden asukkaille sellaista iloa ja henkistä hyvinvointia jota on vaikea mitata taloudellisesti.
- Työn laadinnan yhteydessä on syntynyt kokonaiskuva ja tieto tuotteesta nimeltä Helsingin kaupungin kausikasvit. Työ määrittelee kausikasvien käytölle asetettavat tavoitteet.
- Kausikasviryhmillä on laadittu laatutasotavoitteet ja priorisointiasteikko niiden asiakasvaikuttavuuden ja kaupunkikuvallisen merkityksen mukaan. Priorisoinnin avulla talouden vaihteluissa määritellään kohteet joista ei tingitä. Vuosisuunnitelman mukaisen teettämisen avulla saadaan Helsingin kausikasvi-istutuksille ja yksittäisille kohteille hintatieto.

1.2. Työn laatimisen organisaatio

Työ on laadittu vuosina 2005-2006 katu- ja puisto-osaston suunnittelu- ja toteutuksessa. Vuonna 2005 tehtiin esiselvitys kausikasvien käytön nykytilasta Helsingissä, muokattiin HKR-Ympäristötuotannon kausikasvitiedostoja vuosisuunnitelman kehittämistä varten ja sijoitettiin kausikasvi-istutusten paikat kartalle. Syksyllä 2005 pidettiin katu- ja puisto-osaston kausikasvien linjausten laatimisen läheteseminaari, jonka tuloksia on hyödynnetty monin tavoin tätä työtä tehdessä.

Rakennusviraston kausikasvi-istutukset arvioitiin maastossa kesinä 2005 ja 2006. Samalla etsittiin uusia mahdollisia kausikasvi-istutusten paikkoja eri asiantuntijoiden yhteistyönä. Syksyllä 2006 tehtiin tilaajan ja tuottajan yhteinen kolmen hengen opintomatka Göteborgiin. Vuoden 2006 aikana laadittiin kausikasvien vuosisuunnitelman malli, hahmoteltiin kausikasvien uusi teettämiskäytäntö ja kirjoitettiin kausikasvien linjaukset raportiksi.

Linjausten laadinnasta ja raportin kirjoittamisesta on vastannut suunnitteluasiantuntija Satu Tegel. Työtä on ohjannut toimistopäällikkö Terhi Tikkanen-Lindström. Työhön on osallistunut eri tavoin laaja joukko katu- ja puisto-osaston ja HKR-Ympäristötuotannon työntekijöitä.

Kausikasvinlinjausten laadintaan osallistuneet keskeisimmät henkilöt ja heidän työpanoksensa ovat seuraavat:

- Kirsti Oksanen, HKR-Ympäristötuotanto/Puutarhapalvelut: kausikasvisuunnittelu ja kausikasvien kokonaistietämys, raportin kommentointi
- Raimo Metsola, HKR-Ympäristötuotanto, kausikasvitiedostot
- Arja Saaristo-Wahlberg, KPO/KPS, kalusteasiat
- Ritva Keko, KPO/KPY, teettämiskäytäntö
- Päivi Islander, KPO/KPY, teettämiskäytäntö, raportin kommentointi, liite 4
- Marita Nyysönen, KPO/KPY, kartat
- Virpi Vertainen, KPO/KPS, kausikasvikartta 2007 (Liite 3)
- Aino Aspiala, raportin taitto
- Maija Lehtinen-Ranta, KPO/KPH, kausikasviseminaarin ideointi ja järjestelyt
- Pentti Peurasuo, KPO/KPI, entisen katuosaston kausikasvit
- Elina Nummi, KPO/KPH, sponsorointi
- aluesuunnittelijat, KPO/KPS
- puistovastaavat, KPO/KPY
- piiripuutarhurit, HKR-Ympäristötuotanto
- kausikasvien hoitajat, HKR-Ympäristötuotanto
- kausikasviseminaarin 13.10.2005 osallistujat

1.3. Työn tulokset

Kausikasvien linjaukset ja teettäminen koostuu kahdesta osasta. Raportissa kuvataan kausikasvien käytön nykytila Helsingin yleisillä alueilla, määritellään kausikasvien käytön tavoitteet ja linjaukset, ja lopuksi esitetään jatkotoimenpiteet ja kehittämistarpeet.

Kausikasvi-istutusten sijainnin, määrän, astioiden, tyylin ja laatutason määrittelemiseksi on kehitetty kausikasvien vuosisuunnitelma, joka toimii kausikasvi-istutusten suunnittelun ja teettämisen välineenä. Vuosisuunnitelma on excel-taulukko, jota päivitetään vuosittain teettämistä varten. Vuosisuunnitelmaan liittyy kausikasvi-istutusten kartta, josta on olemassa eri käyttötarkoituksiin versiot dgn- ja pdf-muodoissa.

Kausikasvien vuosisuunnitelma vuodelle 2007 ja piennetty kartta ovat tämän raportin liitteinä 2 ja 3.

1.4. Kesäkukkien ja kausikasvien käytön edut ja ongelmat

Kausikasveista erityisesti kesäkukkien etu lähes kaikkiin muihin kasveihin on se, että ne kasvavat nopeasti, saavuttavat kukintavaiheen nopeasti, kukkivat parhaimmillaan koko kesän ja ovat myös kasvutavaltaan ja lehdistöltään näyttäviä. Ne ovat siis parhaimmillaan pian istuttamisen jälkeen ja vain paranevat loppukesää kohti. Millään muulla kasviryhmällä ei rakennetussa ympäristössä saada varmistettua koko kesän jatkuvaa näyttävyyttä. Yksivuotisia kausikasvi-istutuksia voi muunnella vuosittain ja rohkeatkin kokeilut ovat siksi mahdollisia.

Kesäukat ja muut kausikasvit ovat ennen kaikkea eksoottisen värikkäitä. Ne sopivat erityisen hyvin rakennettuun ympäristöön. Ne tuovat ympäristöömme sellaista runsautta ja värikylläisyyttä, jota alkuperäinen luonto ei koskaan pysty tarjoamaan. Kukkivat kasvit herättävät tutkitusti ihmisissä erittäin voimakkaita myönteisiä tunnereaktioita, joiden merkitystä henkiselle hyvinvoinnille on mahdotonta mitata taloudellisilla mittareilla.

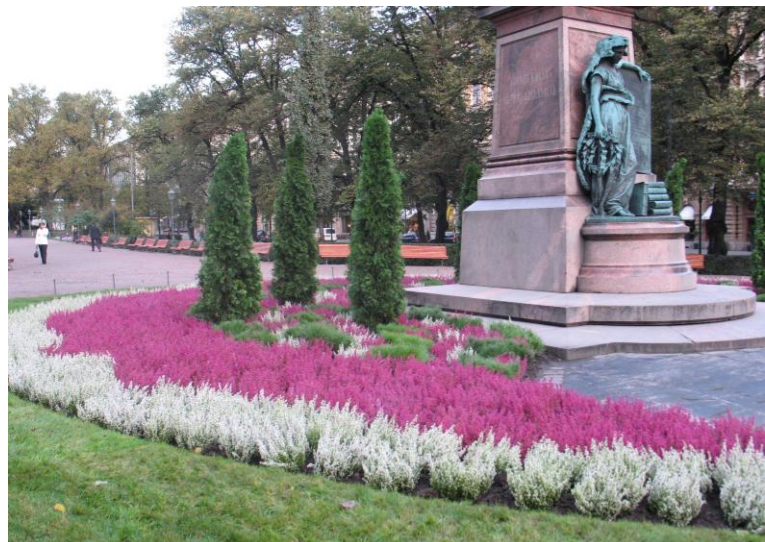
Kesäkukkien ja muiden kausikasvien myönteisten vaikutusten vastapainona ovat niiden kustannukset. Istutusastiat istutetaan ja kuljetetaan paikoilleen keväällä ja tuodaan talveksi varastoon. Kasvukauden aikana kausikasvi-istutusten näyttävyyden edellytyksenä on, että istutuksia kastellaan, lannoitetaan ja siistitään säännöllisesti ja ammattitaidolla. Joihinkin ryhmiin kasvit vaihdetaan jopa kolme kertaa vuodessa.

1.5. Kausikasvit Helsingissä

Vuonna 2006 katu- ja puisto-osaston kustantamia kausikasvi-istutuksia on n. 170 katu- tai puistokohteessa. Kausikasvi-istutuksista maapohjaisia on n. kolmannes, loput ovat istutusastioita. Istutuksista n. 50 sijaitsee leikki- tai asukaspuistoissa. Istutusastioita on yhteensä n. 600 kpl. Maapohjaisten kausikasvi-istutusten arvioitu pinta-ala on n. 4700 m². Suurin yksittäinen kesäkukkaistutusten alue sijaitsee Töölönlahdella, jossa on n. 2000 m²:n laajuinen kesäkukkien ja taiteen Töölönlahden Kukkapuutarha. Tyyliään ja laadultaan Helsingin kausikasvi-istutukset ovat hyvää yleiseurooppalaista tasoa.

Kausikasvien tärkein ryhmä eli kesäukat näkyvät Helsingin kaupunkikuvassa yleensä kesäkuun alun ja syys-lokakuun välisenä aikana. Kevätkukkia käytetään vain harvoissa kohteissa ja ne istutetaan vapun jälkeen. Keväällä 2006 oli lisäksi neljässä kohteessa hollantilaisten viljelijöiden lahjoittamia kevät-sipulikukkia, jotka istutettiin ruukkuineen ulos jo huhtikuussa. Muutamiiin paikkoihin istutetaan myös syyskasveja, lähinnä erilaisia kanervia ja havuja. Yksityiskohtaista tietoa rakennusviraston kausikasvien nykyisistä käytännöistä esitetään liitteessä 1.

Helsingin kaupunkikuvassa näkyy katu- ja puisto-osaston lisäksi muidenkin tilaajien kausikasveja. Kausikasveja tuovat kaupunkitilaan mm. yritykset ja kaupungin muut virastot ja liikelaitokset.

Kevät-, kesä- ja syyskasveja Runebergin patsaalla Esplanadin puistossa.

2. KAUSIKASVIT RAKENNUSVIRASTOSSA - NYKYTILAN KUVAUS

2.1. Työnjako rakennusvirastossa ja Helsingin kaupungin sisällä

Rakennusvirastossa kausikasveihin liittyviä tehtäviä hoitavat katu- ja puisto-osasto (tilaaja) ja HKR-Ympäristötuotanto (tuottaja). Tilaajana katu- ja puisto-osasto hankkii kausikasveihin tarvittavat määrärahat ja omistaa istutusastiat. Lisäksi tilaajan tehtäviin kuuluu määrittellä kausikasvien laatutaso, sijoittelu ja käytön periaatteet.

Tuottajayksikkö HKR-Ympäristötuotanto tekee kausikasvi-istutusten suunnitelmat, kasvattaa pääosan kasveista, istuttaa kasvit sekä hoitaa istutukset ja astiat katu- ja puisto-osaston tilauksesta. Rakennusviraston kausikasvisuunnitelmat tekee kausikasveihin yli kymmenen vuoden ajan kokopäivätoimisesti paneutunut Kirsti Oksanen.

Huomattavan osan HKR-Ympäristötuotannon istuttamista ja hoitamista kausikasvi-istutuksista tilaa jokin muu Helsingin kaupungin organisaatio kuin rakennusvirasto. Suuria tilaajia ovat esimerkiksi Helsingin Satalma ja kiinteistövirasto. Ydinkeskustan liikekortteleissa ei ole rakennusviraston kausikasvi-istutuksia vaan niiden kausikasvi-istutukset ovat kiinteistöjen tilaamia, ja niistä vastaa kokonaisuutena City-Scenario Oy.

2.2. Kausikasvien tilaamiskäytännöt rakennusvirastossa 1996-2004

Rakennusvirastossa siirryttiin tilaaja-tuottaja-malliin kymmenen vuotta sitten 1.1.1996. Samassa yhteydessä kiinteistöviraston metsä- ja maatalousosasto ja rakennusviraston puisto-osasto yhdistettiin viherosastoksi. Samalla katuvihreä (myös kausikasvit) eriytettiin muista viheralueista rakennusviraston katuosaston vastuulle. Katu- ja viherosastot tilasivat omat kausikasvinsa erikseen, omien linjaustensa mukaisesti.

Aikoinaan vanha puisto-osasto (ennen vuotta 1996) vastasi sekä katu- että puistoalueilla sijaitsevista kausikasviryhmistä ja -astioista. Puisto-osastolla vastuu

kausikasveista oli keskitetty yhdelle henkilölle, joka vuodesta 1992 lähtien oli tuolloin Kaupunginpuutarhassa työskennellyt Kirsti Oksanen. Kun viherosasto syntyi 1996 ja rakennusvirastossa siirryttiin tilaaja-tuottaja-malliin, vastuu kausikasvi-istutusten suunnittelusta säilyi muuttumattomana Kirsti Oksasella, jonka sijoituspaikaksi uudessa organisaatiossa tuli tuottajayksikkö eli HKR-ympäristötuotanto.

2.2.1. Katuosaston tilaamiskäytäntö 1996-2004

Katu-osasto vastasi vuosina 1996-2004 katualueiden kausikasvi-istutuksista. Vastuuhenkilöt vaihtelivat. Erittäisesti EU:n puheenjohtajakausi 1999 ja Helsingin 450-vuotisjuhluvuosi eli Kulttuuripääkaupunkivuosi 2000 olivat katuosastolla kausikasvien määrän kannalta merkittäviä vuosia. Erillisellä juhluvuosirahalla teetettiin katuosaston oma istutusastia, jonka suunnitelti katuosaston teollinen muotoilija Ulla-Kirsti Junttila. HKR-astioita teetettiin n. 250 kpl.

Juhlavuoden istutusastioiden sijoituspaikat valittiin hoitopiirien kanssa, ja sijoituksista laadittiin Microstation-pohjaiset kohdekohtaiset sijoituskartat. Istutusastioiden sijoittelun periaatteet katuosastolla olivat alueellinen tasapuolisuus, astioiden näkyvyys liikenteen solmukohtissa sekä astioiden kaupunkikuvallinen, eikä toiminnallinen (esim. ajoesteenä) merkitys. Muutaman vuoden kausikasvi-istutuksista vastanneen Pentti Peurasuon mukaan katualueiden kausikasvi-istutuksista tuli niihin käytettyyn rahamäärään suhteutettuna enemmän kiittävää palautetta kuin mistään muusta katuosaston toimesta.

Kausikasvitilauksessaan katuosasto määritteli sijoituspaikat, kappalemäärät kohteissa ja astioiden kokonaisuuteen, mutta ei ottanut kantaa esim. istutettaviin kasveihin ja istutusten ulkonäköön. Tämä kausikasvikokonaisuus tilattiin HKR-Ympäristötuotannolta kahdessa osassa, suunnittelun osuus ja istutuksen ja hoidon osuus erikseen.

Katuosaston istutusastioiden määrän oli tarkoitus säilyä runsaana juhluvuoden 2000 jälkeenkin. Kaupungin talouden kiristytessä istutusastiat kuitenkin nimettiin yhdeksi katuosaston säästökohteeksi vuonna 2003. Istutusastioiden määrä putosi 50:een ja enemmistö juhluvuodeksi teetetyistä astioista jäi varastoon käyttämättöminä. Säästövaikutus oli 50 000 € vuodessa.

2.2.2. Viherosaston tilaamiskäytäntö 1996-2004

Viherosasto vastasi 1996-2004 kaikista viheralueilla olevista kausikasvi-istutuksista. Lisäksi viherosasto kustansi mm. leikkipuistojen, Suomenlinnan ja joidenkin puistoalueilla tai hautausmailla olevien hautojen kausikasvi-istutukset. Kausikasvit sijoitettiin pääosin samoihin paikkoihin kuin edeltävän puisto-osaston aikoina eikä kausikasvien sijoittelun kokonaistarkastelua viherosaston aikana tehty.

Viherosastollakin kausikasvien vastuuhenkilöt vaihtelivat. Kausikasvi-istutukset tilattiin puistojen ylläpidon tilauksen yhteydessä. Istutusten määriä, sijoituskohteita tai laatua ei tilauksessa eritelty.

Juhluvuoden 2000 kesäkukkaistutukset Töölönlahden taidepuutarhassa tilattiin erillisenä hankkeena. Töölönlahden taidepuutarhan kesäkukkaistutukset suunnitteli vuonna 2000 muista rakennusviraston kesäkukkaistutuksista poiketen Seppo Vesterinen Diiva Produktio Oy:stä. Töölönlahden taidepuutarhan kukkaistutukset herättivät kaupunkilaisten keskuudessa niin suurta ihastusta, että vuosina 2001, 2002, 2005 ja 2006 istutuksia on jatkettu supistetussa laajuudessa.

2.3. Nykyinen kausikasvien teettämiskäytäntö

Katuosasto ja viherosasto yhdistettiin katu- ja puisto-osastoksi syksyllä 2004. Katu- ja viheralueiden kausikasveihin liittyvät tehtävät yhdistettiin samaan yksikköön. Kausikasvien suunnittelu sekä taimet, istutus, hoito ja kuljetukset tilataan katuvihreän ja puistojen ylläpidon vuositilauksen yhteydessä samalla tavalla kuin ennenkin istutusten määriä, sijoituskohteita, tyyliä tai laatua erittelemättä. Kausikasvi-istutusten suunnittelu tilataan erikseen vihertukituotteiden vuositilauksessa Puutarhapalveluista. Muun osan kausikasvi-istutusten teettämisestä hoitavat alueelliset puistovastaavat, joita on kolme.

2.4. Rakennusviraston kausikasvi-istutukset

2.4.1. Vuotuiset istutusmäärät, sijoitteluperiaatteet ja kokonaiskustannukset

Rakennusviraston kausikasvi-istutusten määrät ovat pysyneet melko muuttumattomina vuosien ajan. Poikkeuksia rakennusviraston kausikasvien käyttöön ovat viime vuosina aiheuttaneet erilaiset tapahtumat ja juhluvuodet, toisaalta säästökuurit. Esimerkiksi EU-puheenjohtajakausi vuonna 1999 ja Helsingin 450-vuotisjuhluvuosi ja Kulttuuripääkaupunkivuosi 2000 näkyivät runsaina kausikasvi-istutuksina sekä katu- että viheralueilla. Katuosaston kausikasvipanostukset näkyivät silloin koko kaupungin alueella, viherosaston panostus etenkin Töölönlahden taidepuutarhassa. Katuosaston virallinen säästökampanja 2003 pudotti lopullisesti katuosaston istutusastioiden määrän 400 astiasta 50:een yhden vuoden aikana. Vuoden 2005 elokuussa pidettyjen yleisurheilun MM-kisojen ”kisavärit” taas vaikuttivat Helsingin keskustan kausikasviryhmiä väreilyyn.

Katualueiden kausikasvi-istutukset ovat lähinnä istutusastioita, mutta esimerkiksi liikenteenjakajissa ja toreilla on myös maapohjaisia kukkaryhmiä. Katuosaston istutusastiat ja kasviryhmät ovat sijainneet eri puolilla kaupunkia liikenteellisesti tai ihmisten liikkumisen kannalta keskeisissä paikoissa, kokoojakaduilla, aukioilla, toreilla, asemilla, ostoskeskuksissa ja liikenteenjakajissa.

Viheralueiden kausikasvi-istutukset ovat katualueiden istutuksia monimuotoisempia. Viheralueilla on katualueita huomattavasti enemmän maapohjalla olevia kasviryhmiä. Tällaisia kasviryhmiä on perenna- tai pensasryhmien tapaan puistoissa ja puistikoissa sekä joidenkin patsaiden, muistomerkkien tai veistosten juurella. Erityisryhmänsä muodostavat sankarihaudat ja erilaiset sotamuistomerkit, joissa on vuosikymmeniä ollut sekä kevät-, kesä- että syyskukat. Leikkipuistoissa on rakennusviraston rahoittamat kausikasvi-istutukset, jotka useimmiten ovat istutusastioita. Vanha perinne ovat myös Hietaniemen hautausmaalla olevat, kaupungin saamiin testamenttilahjoituksiin liittyvät parikymmentä hautaa, joiden istutukset ja hoidon katu- ja puisto-osasto tilaa Helsingin seurakuntayhtymältä.

Katu- ja torialueiden kesäkukkaistutuksia

Itäkeskus, Turunlinnantie.

Haagan torin istutusastiat ovat parkkipaikan ja torin välissä.

Länsi-Pasilan Maistraatintori.

Betonipuisto Munkkiniemessä.

Maapohjainen kukkaryhmä Olympiaterminaalien edustan liikenteenjakaajassa.

Kallion kirkon edustan kausikasvir ryhmä on katualueella.

Puistojen kesäkukkaistutuksia

Puistoissa kausikasveja voi olla maaryhmissä tai istutusastioissa. Historiallisissa puistoissa kausikasvit on usein istutettu maahan. Kuva Ritaripuistosta.

Leikkipuistojen kausikasvit ovat useimmiten kesäkukka-astioita. Kuva LP Luostosta Mellunmäestä.

Helsingin puistoalueilla sijaitsevia sankarihautoja on Munkkiniemessä, Etelä-Haagassa, Lauttasaarella ja Pitäjänmäellä. Pitäjänmäen sankarihauta sijaitsee Espoon kaupungin puolella, mutta on rakennusviraston hoidossa. Sankarihaudat ovat hoitoluokkaa A1 ja niihin istutetaan kevät- ja kesäkukat. Kuvassa Pitäjänmäen sankarihauta.

Sankarihautojen lisäksi puistoalueilla on myös muita sotiin liittyviä muistomerkkejä, joista osaa hoidetaan A1-hoitoluokassa. Kaupungin alueella on myös erilaisia hautoja. Kuvassa ns. Saksalaisten hauta Etelä-Haagassa.

Kausikasveja voi olla puistossa myös istutusastioissa. Torkkelinpuiston istutusastioiden lukumäärä ja sijainti on määritelty puiston peruskorjaussuunnitelmassa.

ALEKSIS KIVI

näin 19.00 VARASTO

Helsingin kausikasvi-istutukset ovat tyyliltään yleiseurooppalaisia. Istutukset ovat pääosin runsaita, monilajisia ja monivärisiä. Ryhmissä voi olla kukkivien lajien lisäksi myös erilaisia lehtikasveja, vihanneksia tai maustekasveja. Eri kasvilajit täydentävät toisiaan paitsi kukinta-aikojensa, myös ulkonäkönsä puolesta. Ryhmien estetiikka perustuu useimmiten kasvilajeihin eikä esimerkiksi istutuksen muotoon. Rönsyilevästä tyylistä poikkeavia geometrisia ja yksinkertaisia kausikasvi-istutuksia käytetään vähän, lähinnä joissakin perinteikäissä kohteissa, esim. Suomen Pankin edustalla tai sankarihaudoilla. Lisätietoa rakennusviraston kausikasvien käytön nykytilan yksityiskohdista esitetään liitteessä 1.

Kausikasvien aiheuttamia kokonaiskustannuksia ei tämän työn laatimisen yhteydessä pystytty selvittämään. Kausikasvit tilataan muun ylläpidon tilauksen yhteydessä, eikä tuottajalta ole pyydetty erittelyä kustannuksista. Kamppi-Töölönlahti-rahaston rahoittaman Töölönlahden Kukkatarhan (kts. s 29 ja 46) suunnittelun, taimien ja hoidon kokonaiskustannukset olivat v. 2006 n. 90 000 €. Töölönlahden kesäkukkaryhmien kokonaispinta-ala on vajaa puolet kaupungin kaikista maapohjaisista kesäkukkaryhmistä.

Osa puistojen kausikasvi-istutuksista ympäröi veistosta, patsasta tai muistomerkkiä. Kausikasvien väri ja tyyli ja niiden istutusajankohta on usein ajoitettu veistoksen tai muistomerkin mukaisesti. Veistoksen luona voi olla joka kukkaryhmiä tai istutusastioita. Kuvassa Aleksis Kiven patsas Rautatientorilla.

2.4.2. Kausikasvien määrä- ja sijaintitiedon hallinta

HKR-Ympäristötutanto on kehittänyt omia tarpeitaan varten Access-tietokannan, jonka avulla voi tehdä listauksia erilaisin tarpeisiin. Kausikasvi-istutusten suunnittelija Kirsti Oksanen on toimittanut jo vuosien ajan tästä tietokannasta hoitopiireihin ja tilaajayksikköön (aiempina vuosina molemmille tilaajayksiköille) ns. kesäkukkakansion. Kansiossa istutukset on ryhmitelty hoitopiireittäin niin, että istutusastiat ja kukkaryhmät ovat kohteen mukaisessa aakkosjärjestyksessä. Kansiossa ovat sekä katu- ja puisto-osaston tilaamat että muiden hallintokuntien tilaamat kausikasvit. Tilaajaa palveleva, kokonaisuuden hahmottamista helpottava listaus, josta suurpiirin kaikki kausikasvi-istutukset näkyvät taulukoituna esimerkiksi osoitteen mukaisessa järjestyksessä, syntyi kesäksi 2006.

Kesäkukkakansiossa ei ole määritelty istutusastioiden sijoitusta kohteessa. Astioiden sijoittelu on useimmiten sovittu suullisesti esimerkiksi edellisten vuosien kokemusten perusteella. Kausikasvi-istutusten sijainti on merkitty kartalle yleensä vain siinä tapauksessa, että kukkaryhmän paikka on määritelty puistosuunnitelmassa.

Katu- ja puisto-osastolla tekeillä olevassa yleisten alueiden rekisterissä kausikasviryhmiä ja -astiat ovat mukana yhtenä elementtinä. Uuteen rekisteriin kausikasvi-istutukset ollaan viemässä paikkatietomuodossa vuoden 2006 aikana. Myös vanhassa viheralueiden rekisterissä kausikasvi-istutukset olivat omana rakenneosana, mutta tietoja ei ole päivitetty systemaattisesti.

Katu- ja puisto-osastolla ei siis toistaiseksi ole ollut teettämisasiakirjoissaan, rekistereissään eikä kartalla kokonaiskuvaa tai listausta siitä, missä sen kustantamia kausikasvirhmiä tai -astioita on ja mikä on koko kaupungin kausikasvi-istutusten peittävyys.

2.4.3. Kausikasvi-istutukset suurpiireittäin 2006

Suurpiirien kausikasvi-istutuksia erittelevissä taulukoissa kukkaryhmät on laskettu ilman sankarihautojen kukkaryhmiä. Ne on esitetty erikseen.

2.4.3.1. Eteläinen suurpiiri

Rakennusviraston kausikasvit eteläisessä suurpiirissä:

kukkaryhmiä	3607 m ²
kukkaryhmäkohteita	28 kpl
istutusastioita	258 kpl
istutusastiakohteita	19 kpl
niistä leikkipuistoja	3 kpl
sankarihautoja	1 kpl
asukasyhteistyökohteita	-
sponsorikohteita	2 kpl

Koulupuistikossa kesäkukkaistutukset ovat osa historiallisen puiston puistosommitelmaa. Osa kesäkukkaryhmistä on veistoksen ympärillä. Kukkaryhmissä käytetyt kasvilajit ja värit vaihtelevat vuosittain.

Talvipuutarha sijaitsee Töölönlahden pohjoispäässä Kaupunginpuutarhan vieressä. Se on historiallinen erityiskohde, jonka hoito tilataan erikseen Puutarhapalveluilta. Talvipuutarhan alueella on erityisen paljon erilaisia kukkia.

Helsingin kaupungin kausikasvi-istutuksista noin kolmannes sijaitsee eteläisessä suurpiirissä. Tällä alueella sijaitsevat myös useimmat huomatuimmista ja näyttävimmistä kausikasvi-istutusalueista, mm. Töölönlahden kesäkukat, Talvipuutarhan edusta, Esplanadin puisto ja Senaatintori. Eteläisen suurpiirin alueella sijaitsevat myös Helsingin vanhimmat puistot ja alueella on lukuisia A1-hoitoluokan puistoja. Töölönlahden eteläpäädyssä oleva kesäkukka-alue on Helsingin suurin yksittäinen kesäkukkien istutusalue. Sen pinta-ala on n. 2000 m², yli puolet suurpiirin kausikasviryhmiä kokonaispinta-alasta.

Eteläisessä suurpiirissä on myös paljon kaupunkikuvassa näkyviä muiden hallintokuntien kausikasvi-istutuksia, mm. Helsingin Sataman istutusastiat satamaterminaalien ympäristöissä. Helsingin ydinkeskustan liikekorteleissa Pohjois-Esplanadilla, Aleksanterinkadulla ja niiden välisillä poikkikaduilla ovat kausikasvi-istutukset eivät ole rakennusviraston vaan alueen kiinteistöjen yksityiseltä yritykseltä tilaamia.

Jokaisessa eteläisen suurpiirin kaupunginosassa on Lauttasaarta lukuun ottamatta ihmisvirtojen tavoittamia kausikasvi-istutuksia. Myös matkailijoiden suosimissa kohteissa on runsaasti näyttäviä istutuksia. Suurpiirin kolmessa leikkipuistossa on kesäkukka-astioita. Sankarihautoja on yksi (Lauttasaarella). Kaksi istutusta oli 2006 sponsoroituja, Kolmen sepän aukion ja Rautatientorin kevätsipuli-istutukset. Lauttasaari on ylläpidon kokonaisurakka-alueita.

Kolmen sepän aukion istutusastiat ovat lähes ainoat rakennusviraston katualueiden istutusastiat ydinkeskustassa.

Eduskuntatalon edustan pitkien kausikasviryhmiä tarpeellisuus, sommittelu ja väritys ovat vuosia olleet keskustelun kohteena.

Kaiteisiin ripustettuja parvekelaatikoita Helsingissä on Mannerheimintien varrella ja Ruoholahden kanavan silloissa. Mannerheimintiellä on 20 parvekelaatikkaa (vasemmalla) ja Ruoholahden silloissa 30 (ylhällä).

Suomen Pankin edustan geometriset istutukset toteutetaan joka vuosi samankaltaisina. Ryhmässä käytetään mm. Kaupunginpuutarhan vanhaa isokukkaista markettaa.

Töölönlahden eteläpäädyssä on ollut useana vuotena näyttävien kesäkukkaistutusten keskittymä, joka on Helsingin laajin ja monipuolisin. Kukkaryhmissä on kyltit, joissa on suunnitelmakartta ja kasvien nimet. Töölönlahden Kukkatarhan on rahoittanut Kamppi-Töölönlahti-rahasto osana Töölönlahti-projektia. Kukkatarha joutuu väistymään rakentamisen tieltä vuonna 2008.

2.4.3.2. Läntinen suurpiiri

Rakennusviraston kausikasvit läntisessä suurpiirissä:

kukkaryhmiä	67 m ²
kukkaryhmäkohteita	2 kpl
istutusastioita	41 kpl
istutusastiaikohteita	16 kpl
niistä leikkipuistoja	10 kpl
sankarihautoja	3 kpl
asukasyhteistyökohteita	1 kpl
sponsorikohteita	1 kpl

Läntisessä suurpiirissä on vähän kausikasveja ja iso osa niistä sijaitsee asiakasvaikuttavuuden kannalta epäedullisissa paikoissa. Monista kaupunginosista kausikasvit puuttuvat kokonaan tai ovat joko leikkipuistoissa tai haudoilla.

Läntisessä suurpiirissä on kukkaryhmiä vain kahdessa kohteessa, Laajalahdentien liikenteenjakajassa Munkkiniemessä ja Kauppalanpuistossa Haagassa olevan veistoksen ympärillä. Muut kausikasvit ovat istutusastioissa, joista yli puolet on alueen leikkipuistoissa. Suurpiirin leikkipuistoista kymmenessä on istutusastioita. Paikallisesti vaikuttavia kausikasvi-istutuksia on esimerkiksi Tilkantorilla Pikku-Huopalahdessa ja Professorinaukiolla Munkkiniemessä.

Poikkeuksellisen suuri osa läntisen suurpiirin kausikasveista on sankarihautoilla ja muilla haudoilla. Suurpiirissä on kolme sankarihautaa (Munkkiniemessä, Haagassa ja Pitäjänmäellä), joilla on kevät- ja kesäkukat. Alueella on kolme muutakin hautamuistomerkkiä, ns. Veljeshauta 1918 Pohjois-Haagassa, ns. Saksalaisen hauta Etelä-Haagassa ja Sigurd Steniuksen hauta Munkkiniemessä. Asukasyhteistyökohteita ja sponsorikohteita on yksi (Malminkartanon asema-aukio).

Haagan Sankaripuisto on yksi läntisen suurpiirin kolmesta sankarihaudasta. Sankarihautoilla on kevät- ja kesäkukat.

Munkkiniemen Professorinaukion istutusastiat ovat koulujen, terveyskeskuksen ja apteekin vieressä. Istutusastiana on 10 kpl HKR-astiaa.

Tilkantori Pikku-Huopalahdessa on paikallinen keskusaukio. Sinne sijoitettiin kesällä 2006 uudet istutusastiat.

Kinaporinpuistossa Alppiharjussa sijaitsee yksi Helsingin kesäkukkaistutusten erikoisuuksista. Viiden vuoden ajan puistossa on ollut turvepaaleista ja metallisista kaarista rakennettu kelloköynnös-krassi-istutus. Istutus on alun perin ollut ”Kallio kukkii” -tapahtumaa varten rakennettu maataideteos, jota on hiukan supistettu alkuperäisestä laajuudestaan. Istutuksen rakenteet kunnostetaan vuodeksi 2007.

2.4.3.3. Keskinen suurpiiri

Rakennusviraston kausikasvit keskisessä suurpiirissä:

kukkaryhmiä	755 m ²
kukkaryhmäkohteita	14 kpl
istutusastioita	83 kpl
istutusastiakohteita	16 kpl
niistä leikkipuistoja	6 kpl
sankarihautoja	-
asukasyhteistyökohteita	2 kpl
sponsorikohteita	-

Keskisessä suurpiirissä on paljon kausikasveja. Kukkaryhmien kokonaispinta-ala on suuri. Kaupungin toiseksi suurin kesäkukkaryhmä on Kalliossa sijaitseva Karhupuiston asukasyhteistyönä toteutettava kukkaryhmä, jonka pinta-ala on yli 300 m². Karhupuiston kukkaryhmä on ollut asukasyhteistyökohteena jo vuodesta 1997. Muita näyttäviä kukkaryhmiä ovat esimerkiksi Kinaporin köynnösistutukset Alppiharjussa, Itäisen Pappinkadun kukkaryhmä Kallion kirkon vieressä sekä Annalan kartanopuiston kukkaryhmit. Asukasvirtojen kannalta merkittäviä istutusastioita on mm. Hakaniemen torilla ja Veturitorilla Itä-Pasilassa.

Suurpiirin leikkipuistoista kuudessa on kesäkukkia. Asukasyhteistyökohteita on kaksi (Karhupuisto ja Siltaasaarenrannan istutusastiat). Sankarihautoja tai sponsorikohteita ei ole. Alppipuisto ja Leninipuisto ovat viherylläpidon urakka-alueita.

Annalan huvilapuutarhassa Vanhassa kaupungissa on useita muotopuutarhan tyyliin sovitettuja kausikasviryhmiä. Niissä on käytetty myös historiallisia lajeja, esim. agaaveja, jotka talvetetaan Kaupunginpuutarhalla.

Karhupuiston kukkaryhmä Kalliossa on ehkä tunnetuin rakennusviraston asukasysteistyökohteista. Asukkaiden hoidossa oleva, talkoilla istutettava kesäkukkaryhmä on ollut olemassa jo vuodesta 1996.

Hakaniemessä Hakaniemen torin vieressä olevien raitiovaunupysäkkien läheisyydessä on 6 näyttävää HKR-astiaa.

Pohjolanaukio Käpylässä sijaitsee Ykkösen raitiovaunulinjan päätepysäkin tuntumassa. Kesäkukkaryhmien tilalla on aikaisemmin ollut mm ryhmäruusuja.

2.4.3.4. Pohjoinen suurpiiri

Rakennusviraston kausikasvit pohjoisessa suurpiirissä:

kukkaryhmiä	0 m ²
kukkaryhmäkohteita	0 kpl
istutusastioita	15 kpl
istutusastiaikohteita	3 kpl
niistä leikkipuistoja	1 kpl
sankarihautoja	-
asukasyhteistyökohteita	-
sponsorikohteita	-

Maunulan ostoskeskuksen läheisyydessä katualueella on istutusastioiden ryhmä. Niille on ollut vaikea löytää sopivaa paikkaa näkemäalueelta.

Pientalovaltaisessa pohjoisessa suurpiirissä on suurpiireistä kaikkein vähiten kausikasveja. Maapohjaisia kukkaryhmiä ei ole lainkaan ja istutusastiaikohteita on vain kolme, ja niistäkin yksi on leikkipuistossa. Alueen ainoat näkyvät kausikasvi-istutukset ovat kerrostalovaltaisten asuinalueiden paikallisissa keskuksissa Maunulassa ja Oulunkylässä.

Sankarihautoja, asukasyhteistyökohteita tai sponsorikohteita ei ole.

Oulunkylän istutusastiat Oulunkyläntien ja Mäkitorpan tien risteyksessä on sijoitettu Oulunkylän liikekeskuksen ja aseman tuntumaan.

2.4.3.5. Koillinen suurpiiri

Rakennusviraston kausikasvit koillisessa suurpiirissä:

kukkaryhmiä	38 m ²
kukkaryhmäkohteita	4 kpl
istutusastioita	68 kpl
istutusastiakohteita	19 kpl
niistä leikkipuistoja	13 kpl
sankarihautoja	-
asukasyhteistyökohteita	1 kpl
sponsorikohteita	1 kpl

Koillisessa suurpiirissä suurin osa kausikasveista on leikkipuistoissa. Maapohjaisia kukkaryhmiä alueella on neljä. Suurin niistä on Tapulikaupungissa oleva Maatullinaukion kukkaryhmä Puistolan aseman tuntumassa. Alueen näkyvimmit kausikasvi-istutukset ovat Ylä-Malmin ja Ala-Malmin toreilla. Ala-Malmin torilla oli keväällä 2006 myös sponsoroidut kevätsipuli-istutukset.

Alueen leikkipuistoista 13:ssa on kesäkukkia. Tavallisin koillisen suurpiirin leikkipuiston kesäkukkaistutus koostuu kahdesta 70 x 70 cm:n betoniastiasta.

Suurpiirissä ei ole sankarihautoja. Asukasyhteistyökohteita on yksi, ns. Jontkan aukio Pihlajistossa. Suutarilan alue on ylläpidon kokonaisurakka-aluetta. Siellä ei ole kausikasveja.

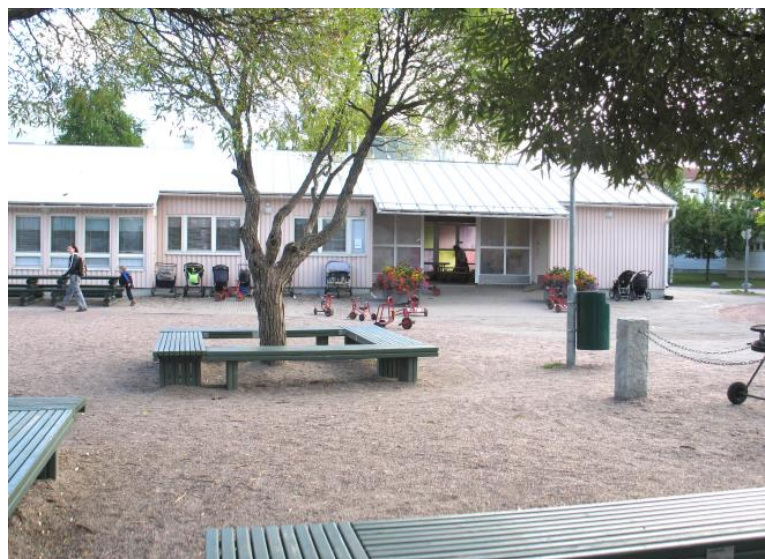

Malmi on yksi koillisen suurpiirin keskuksista. Malmin molemmilla isoilla toriaukioilla, Ala-Malmin torilla ja Ylä-Malmin torilla on istutusastioita. Ala-Malmin torin istutusastiat (alhaalla) sijaitsevat kauppakeskukseen ja Malmin asemalle vievän aukion ja Malmi-talon välissä. Ala-Malmintorin astioissa oli keväällä 2006 myös sponsoroidut kevätsipulit. Ylä-Malmin torilla (ylhäällä) Malmin aseman ja kauppakeskuksen läheisyydessä on kaksikerroksisia Oas-istutusastioita.

*Ns. Jontkan aukio Pihlajistossa on asukasyhteistyö-
kohde. Se on myös seudun ainoa kausikasvi-istutus.
Asukkaat istuttavat ja hoitavat istutuksia talkoilla.*

*Suuri osa koillisen suurpiirin kausikasvi-istutuksista on
alueen leikkipuistoissa. Kuva LP Kotinummesta.*

Roihuvuoren kirkon edustan katualueella on HKR-istutusastioita.

2.4.3.6. Kaakkoinen suurpiiri

Rakennusviraston kausikasvit kaakkoisessa suurpiirissä:

kukkaryhmiä	105 m ²
kukkaryhmäkohteita	8 kpl
istutusastioita	60 kpl
istutusastiakohteita	13 kpl
niistä leikkipuistoja	4 kpl
sankarihautoja	-
asukasyhteistyökohteita	2 kpl
sponsorikohteita	-

Kaakkoisen suurpiirin kausikasvi-istutuksista suuri osa sijaitsee kartanopuistoissa, joita alueella on viisi (Herttoniemi, Tullisaari, Stansvik, Ströms ja Kulosaari). Useita näyttäviä kausikasvi-istutuksia mm. Herttoniemen kartanopuistossa ja Tullisaaren kartanopuistossa. Kartanopuistojen kausikasvit poikkeavat muista kausikasvi-istutuksista sekä käytetyn kasvilajiston ja istutusten muotokielen että kukka-astioiden osalta. Paikallisesti merkittäviä kausikasvi-istutuksia Herttoniemenrannan Neitojenrannassa, Eränkävijäntorilla Herttoniemessä ja Roihuvuoren kirkolla. Suurpiirin leikkipuistoista neljässä on kesäkukkia.

Asukasyhteistyökohteita on kaksi. Molemmat sijaitsevat Tammisalossa ja ovat liikenteenjakajissa olevia maaryhmiä. Sankarihautoja tai sponsoroituja kohteita ei ole. Ylläpidon kokonaisuusalue on Kulosaari, jossa ei ole kausikasvi-istutuksia.

Herttoniemenrannan uudella asunalueen kausikasvi-istutukset on keskitetty Neitojenrannan aukiolle, jossa on 9 Kalmar Urnaa.

Kaakkoisessa suurpiirissä sijaitsee suuri osa Helsingin kaupungin omistamista 18 kartano- tai huvilapuutarhasta. Herttoniemen kartanopuistossa on useita kausikasvi-istutuksia. Päärakennuksen portaikossa on mm. jalalliset, valurautaiset istutusastiat ja saviruukussa kasvavia pelargoneja, ja alempana portaikossa agaavet.

2.4.3.7. Itäinen suurpiiri

Rakennusviraston kausikasvit itäisessä suurpiirissä:

kukkaryhmiä	146 m ²
kukkaryhmäkohteita	4 kpl
istutusastioita	71 kpl
istutusastiakohteita	14 kpl
niistä leikkipuistoja	10 kpl
sankarihautoja	-
asukasyhteistyökohteita	-
sponsorikohteita	1 kpl

Itäisessä suurpiirissä on niukasti maapohjaisia kukkaryhmiä. Niistä näyttävintä on Kontulan ostoskeskuksen tuntumassa oleva Kontulan Kaaripuiston suuri kukkaryhmä. Paikallisesti merkittäviä kausikasvi-istutuksia on Vuosaaren Mosaiikkitorilla, Puotilan metroasemalla ja Aurinkolahdenaukiolla. Itäkeskuksessa myös Kulttuurikeskus Stoa on tilannut rakennusvirastolta näyttävät kausikasvi-istutukset.

Enemmistö itäisen suurpiirin istutusastioista on leikkipuistoissa, joista kymmenessä on kesäkukki. Sankarihautoja tai asukasyhteistyökohteita ei ole. Sponsoroituja kevätsipuleita oli keväällä 2006 Vuosaaren Mosaiikkitorilla.

Vuosaaren metroaseman ja kauppakeskus Columbusen vieressä olevalla Mosaiikkitorilla on 12 HKR-astiaa.

Suuri osa itäisen suurpiirin kausikasvi-istutuksista on leikkipuistoissa. Kuvissa Leikkipuisto Kurkimäen ja Leikkipuisto Kikun istutusastioita.

Kontulan Kaaripuistossa lähellä metroasemaa ja ostoskeskusta on iso maapohjainen kesäkukkaryhmä. Monilajinen ja monikerroksinen istutus on saanut asukkailta paljon kiitosta.

Puotilan metroasemalla on Itäväylän molemmin puolin sijaitsevilla sisäänkäynneillä yhteensä 14 kpl HKR-istutusastioita. Muilla metroasemilla ei ole rakennusviraston kausikasvi-istutuksia.

2.4.4. Asukas- ja leikkipuistot

Asukas- ja leikkipuistot ovat osa sosiaaliviraston toimintaa, jolle rakennusvirasto rakentaa ja ylläpitää ulkoalueet. Ohjattuja asukas- ja leikkipuistoja Helsingissä on 70 kpl. Osa asukas- ja leikkipuistoista suljetaan osaksi kesää. Leikkipuistojen kausikasvit ovat tavallisesti istutusastioissa olevia kesäkukkia, ja ne ovat rakennusviraston kustantamia. Osassa leikkipuistoja niiden henkilökunta huolehtii itse istutusastioiden hoidosta, varsinkin kastelusta, mutta käytännössä hoitovastuu näyttää usein olevan epäselvä. Kaupungin 70 asukas- tai leikkipuistosta n. 50:ssä on vuonna 2006 katu- ja puisto-osaston kustantamia kesäkukkaistutuksia. Toisinaan kesäkukkaistutuksia on myös niissä leikkipuistoissa, jotka ovat osan kesää suljettuja ja vailla henkilökuntaa.

Katu- ja puisto-osaston kustantamista kausikasvikohteista lähes kolmannes on leikkipuistoja. Leikkipuistojen kukkaistutusten suuri osuus kaikista kausikasveista on aiheuttanut tarpeen pohtia, onko resurssien näin suuri kohdentaminen leikkipuistoihin kokonaisuuden kannalta mielekäästä. Erityisesti lähiöissä kaupungin osan ainoat kausikasvi-istutukset sijaitsevat usein leikkipuistoissa. Asukas- ja leikkipuistojen kukkaistutusten sijoittelu, ulkonäkö ja hoitotaso eivät kuitenkaan aina ole erityisen laadukkaita. Tämä johtuu lähinnä leikkipuistojen kesäkukkaistutusten hoidon laiminlyömisestä, käytettyjen istutusastioiden vähyydestä ja pienuudesta ja istutusten kokemasta ilkevästä. Toisaalta kaluste- ja varustemaailmaltaan värikkäissä ja muutenkin paljon virikkeitä sisältävissä asukas- ja leikkipuistoissa yksittäiset, hyväkuntoisetkin kesäkukkaistutukset usein hukkuvat ympäristöönsä.

Sosiaaliviraston kanssa 10.5.2006 pidetyssä kokouksessa pohdittiin kausikasveihin käytettävien resurssien kohdentamista. Katu- ja puisto-osasto ja sosiaalivirasto linjasivat, että tulevaisuudessa

- kesäkukkaistutuksia on vain niissä leikkipuistoissa
  - joissa kävijä- ja käyttäjämäärät ovat suuria
  - jotka ovat ympäristöltään ankeita ja joissa on niukasti muuta kukkivaa kasvillisuutta
  - joissa on vähäisesti ilkevästä
  - jotka ovat auki koko kesän
- kesäkauden suljettujen leikkipuistojen istutusastiat sijoitetaan muualle lähiseudulle
- leikkipuistojen istutusastiat ovat nykyistä kookkaampia ja näyttävämpiä
- syyskasveja ei kustanneta
- rakennusvirasto hoitaa itse kaikki kausikasvi-istutukset
- leikkipuistoista vähennetyt istutusastiat siirretään läheisille aukioille, toreille tai muille keskeisille paikoille
- kausikasvien tarve arvioidaan jokaisen leikkipuiston peruskorjauksen yhteydessä erikseen

Ylhäällä LP Rusthollari ja vasemmalla LP Haruspuisto.

2.4.5. Katu- ja puiston-osaston ylläpidon urakka-alueet

Katu- ja puisto-osastolla on katu- ja viheralueiden ylläpidon kokonaisurakka-alueet Lauttasaassa, Alppiharjussa, Suutarilassa ja Kulosaassa. Urakka-alueilla suurin osa niissä aikaisemmin olleista kausikasvi-istutuksista on poistettu. Esimerkiksi Suutarilassa ja Kulosaassa ei ole lainkaan kausikasvi-istutuksia. Urakasopimuksissa kausikasvit on määritelty tilaajan hankinnoiksi mutta niiden hoito sisältyy urakkaan.

2.4.6. Rakennusviraston kausikasvi-istutusten vaikuttavuus ja alueellinen tasapuolisuus

Helsingin kausikasvi-istutukset ovat enimmäkseen näyttäviä ja melko hyvin hoidettuja. Hoitotasossa on kuitenkin suuria eroja eri kaupunginosien eli hoitopiirien välillä. Istutusten tyyli ja laatu ovat hyvää yleiseurooppalaista tasoa, mutta erityisesti joidenkin keskeisten paikkojen kausikasvi-istutusten tyyli ja värivalinnat ovat herättäneet keskustelua puoleen ja toiseen varsinkin ammattilaisten keskuudessa.

Alueellinen tasapuolisuus ei tällä hetkellä toteudu. Eteläisessä ja keskisessä suurpiirissä on odotetusti niiden kantakaupunkimaisuuden takia paljon kausikasveja. Muista alueista erityisesti läntisessä ja pohjoisessa suurpiirissä taas kausikasveja on suhteellisen vähän. Kaakkoisessa ja itäisessä suurpiirissä on melko hyvä tilanne. Suurpiirien sisällä on myös suuria eroja esimerkiksi kaupunginosien välillä. Joillakin alueilla on myös vaikea löytää kausikasvien kannalta luontevia kohteita.

Osa kausikasvi-istutuksista sijaitsee tai on sijainnut asiakasvaikuttavuuden näkökulmasta epäedullisissa paikoissa. Suuri osa kausikasvi-istutuksista sijaitsee leikkipuistoissa, haudoilla, syrjäisillä muistomerkeillä tai veistosten ympärillä eikä siellä missä ihmisvirrat liikkuvat. Kausikasvi-istutukset on myös ripoteltu pieninä yksittäisinä istutuksina eikä vaikuttavaa kokonaisuutta aina synny. Istutusastioiden sijoittelu yksittäisessä kohteessa, esimerkiksi torilla tai aukiolla, ei ole aina onnistunut, sillä niiden sijoittelua ei aina ole yksityiskohtaisesti suunniteltu eikä sijoittamisesta ole karttaa. Myöskään esteettömyyttä ei ole riittävästi huomioitu istutusastioiden sijoittelussa.

kohteita	eteläinen sp.	läntinen sp.	keskinen sp.	pohjoinen sp.	koillinen sp.	kaakkoinen sp.	itäinen sp.
kukkaryhmiä m ²	3607	67	755	0	38	105	146
istutusastioita kpl	258	41	83	15	68	60	71
kukkaryhmäkohteita kpl	28	2	14	0	4	8	4
istutusastioita kpl	19	16	16	3	19	13	14
niistä leikkipuistoja	3	10	6	1	13	4	10
sankarihautoja.	1	3	0	0	0	0	0
asukasyhteistyökohteita	0	1	2	0	1	2	0
sponsorikohteita	2	1	0	0	1	0	1

Helsingin kausikasvi-istutusten volyymi suurpiireittäin.

2.4.7. Kausikasvi-istutusten kasvivalikoima ja perinteiden noudattaminen

Helsingin kausikasvi-istutuksissa käytettävä kasvilajisto ja –lajikkeisto on enimmäkseen jatkuvasti uusiutuvaa. Kausikasvien kaupallinen jalostus tuottaa kaiken aikaa yhä uusia lajikeryhmiä, värisävyjä ja tuotetyyppejä. Kasvinjalostuksen tavoitteita ovat mm. hyvä viljeltävyys, helppohoitoisuus, taudinkestävyys ja näyttävyys. Kausikasvi-istutuksissa käytettävä lajikkeisto onkin uusiutunut lähes kokonaan esimerkiksi 1980-luvusta.

Jatkuvasti muuttuvien uutuuksien rinnalla Helsingissä käytetään myös joitakin Helsingille tyypillisiä perinnekasveja. Kaupunginpuutarhalla on mm. hyvä suurikukkainen valkoinen markettakanta, jota ei ole enää kaupallisesti saatavana ja josta otetaan vuosittain pistokkaita. Marketasta on myös hyvä keltakukkainen kanta. Kasvina marketta on työläs, sillä se vaatii jatkuvaa nyppimistä kukkiakseen hyvin, ja sitä käytetään enää vain harvoissa paikoissa.

Toinen Kaupunginpuutarhan erikoisuus ovat vanhat runkoverenpisarat, joita on kolme lajiketta: 'Viel Liebchen', 'Lord Byron' ja 'Göteborska'. Vanhimmat runkoverenpisarat ovat jo n. 80-vuotiaita. Runkoverenpisaroita on jäljellä n. 90 kpl.

Kaupunginpuutarhan kasvihuoneissa talvetetaan muitakin monivuotisia kasveja, joita siirretään kesäksi ryhmäkasvi-istutuksiin. Tällaisia ovat esimerkiksi kartanopuistoissa käytetyt agaavet, rungolliset kesäkoisot, tulikruunut (*Lantana camara*) ja sinisarjat (*Agapanthus*).

Helsingissä on varsin vähän kohteita, joissa sovellettaisiin joka vuosi samaa suunnitelmaa tai käytettäisiin aina samoja kasveja. Runkoverenpisaroita käytetään tavallisesti vanhoissa ympäristöissä, joissa ei ole pelättävissä ilkeävaltaa. Vanhoja markettoja käytetään esimerkiksi Suomen Pankin ja Säätöalan istutuksissa.

Ylhäällä valkoinen marketta ja alhaalla runkoverenpisara.

Rungollinen kesäkoiso.

Agaave.

Töölönlahden kesäkukka-alue on Kamppi - Töölönlahti - rahaston rahoittama.

Malminkartanon aukion sponsoroituja kesäkukka-astioita. Lahjoittajan nimi on kaiverrettu astiaan kiinnitettyyn kylttiin.

2.4.8. Kausikasvi-istutusten rahoitus

Kausikasvien käytön kustannukset syntyvät kukkaryhmien suunnittelusta, taimien, istutusastioiden ja mullan hankkimisesta, taimien istuttamisesta, astioiden kuljetamisesta paikoilleen ja takaisin varastoon, istutusastioiden ja altakastelujärjestelmien varastoimisesta ja huollosta ja istutusten hoidosta.

Toistaiseksi rakennusviraston vastuulla olevien yleisten alueiden kausikasvi-istutukset on toteutettu pääosin käyttötalouden rahoituksella. Poikkeuksia ovat Töölönlahden alue, ydinkeskustan liikekorttelit sekä kaksi pientä sponsoroitua istutusta, Malminkartanon aukion istutukset sekä keväiset narsissi-istutukset viidessä kohteessa eri puolilla kaupunkia.

Töölönlahden laajaa huomiota herättäneet kesäkukkaistutukset on toteutettu eri vuosina erillisrahoituksella ja erinimisinä vuosina 2000 (Töölönlahden taidepuutarha), 2001 (Kaupungit kylässä), 2002 ja 2005-2006 (Töölönlahden Kukkatarha). Töölönlahden Kukkatarha jatkuu vielä vuonna 2007. Laajat kesäkukkaistutukset on toteutettu Kamppi-Töölönlahti-rahaston rahoittamana osana Töölönlahti-projektia.

Ydinkeskustan kahdeksan liikekorttelin kausikasvi-istutukset (kts. s 58) on toteutettu sijoitusyhtiöiden tilauksella. Istutukset toteuttaa yksityinen yritys, eikä kaupunki millään tavoin vaikuta niiden laatuun tai tyyliin.

Malminkartanon asema-aukion kesäkukkaistutukset toteutettiin alueen yritysten rahoituksella ensimmäisen kerran 2005. Rakennusviraston Hyvä kasvaa Helsingissä – liike organisoii sponsoroinnin pilottihankkeenaan. Hyvä kasvaa Helsingissä – liike teki asukkaille esitteen, jossa paikalliset yritykset kutsuttiin mukaan rahoittamaan istutusastioita aukiolle. Sponsorointi jatkui myös vuonna 2006.

Kauppapuutarhaliitto ja Kansainvälinen Kukkasiipulikeskus ovat vuosina 2005 ja 2006 lahjoittaneet eri kaupungeille suuren määrän kevätsipulikasveja. Vuonna 2006 lahjoitetut kukkasipulit istutettiin huhtikuun alussa Rautatietorille, Kolmen Sepän aukiolle, Ala-Malmin torille ja Vuosaaren Mosaiikkitorille.

Rautatien torin sponsoroidut kevätsipuli-istutukset huhtikuussa 2006 istutettiin asukkaiden talkootyönä. (kuvat Marli Masalin)

Ylhäällä: Rautatien torin sponsoroitu kukkasipuli-istutus maaliskuussa 2005. (kuva Elina Nummi)

2.5. Istutusastiat

2.5.1. Kausikasvien istutusastioilta vaadittavat ominaisuudet

Rakennetun ympäristön istutusastioilta vaaditaan paljon. Niiden tulee sopia kaupunkikuvaan, olla kasvien hyvinvoinnin kannalta toimivia, olla helposti liikuteltavia ja varastoitavia sekä elinkaarikustannuksiltaan edullisia.

Erilaisiin kaupunkiympäristöihin tarvitaan erinäköisiä istutusastioita. Katu- ja torialueille, kantakaupunkiin, eri aikakausien lähiöihin ja historiallisiin ympäristöihin eivät sovi samat istutusastiat. Istutusastian tulee olla niin vähäeleinen, että se jättää kasvit pääosaan. Mallin esteettömyys, esimerkiksi riittävä korkeus, tulee huomioida kaikkialla.

Kasvien hyvinvoinnin kannalta istutusastioiden tulee olla riittävän suuria, jotta niihin mahtuu tarpeeksi multaa ja tarpeeksi suuri altakastelujärjestelmä. Ruukku ei saa kuumentua auringossa. Se ei myöskään saa olla niin teräväkulmainen, että multa kuivuu epätasaisesti. Terävät kulmat ovat myös esteettömyyden kannalta huonot.

Liikuteltavuutta parantaa jos istutusastioiden pohjassa on trukkihaarukkaa varten kolot. Istutusastian materiaalin tulee olla tukevaa, mutta ei kuitenkaan liian painavaa. Varastoimisen kannalta pinottavuus on toivottavaa. Materiaalin tulee kestää pakkasta.

Istutusastian tulee olla kooltaan, materiaaliltaan ja mitasuhteiltaan ilkivallan kestävä. Astian reunan tulisi olla istumakorkeutta korkeampi tai matalampi. Astiamallin on oltava työergonomian kannalta toimiva.

Elinkaariajattelun kannalta istutusastian hankintahinnan tulee olla suhteessa astian kestoikään. Rakennusviraston vanhimmat betoniastiat ovat yli 30-vuotiaita. Rikkoutunut astia tulisi voida hävittää ympäristöstävällisesti.

2.5.2. Istutusastioita eri aikakausilta

Helsingissä on käytetty eri aikoina erilaisia istutusastioita. Irrallisia istutusastioita alettiin käyttää yleisillä alueilla vasta 1950-60-luvuilla. Ensimmäiset istutusastiat oli valmistettu betonista ja ne olivat muodoltaan matalia ja kulhomaisia. Useimmiten niihin istutettiin vain yhtä kasvilajia.

1970-luvulla käytettiin istutusastioina myös kyllästetystä laudasta valmistettuja neliömäisiä tai suorakulmaisia laatikoita. Tältä aikakaudelta on rakennusvirastossa edelleen käytössä puulla verhoiltu, matala kuusikulmainen astia. Niitä on jäljellä muutamia kappaleita.

Vanhimmat Helsingissä edelleen laajassa käytössä olevat istutusastiat ovat kuutiomaisia, harmaasta betonista valmistettuja. Mallin on suunnitellut rakennusviraston puistosuunnittelija Lars Liljefors 1970-luvun lopulla. Betonista istutusastiaa on käytössä kahta kokoa, 70 x 70 cm ja 140 x 140 cm. Pienempi astia on kukkien menestymisen kannalta liian pieni.

Katuosasto suunnitteli 1990-luvun lopulla oman kadunkalustemalliston, johon kuului myös istutusastia. Tämän ns. HKR-astian suunnitteli teollinen muotoilija Ulla-Kirsti Junttila. Istutusastia koostuu kahdesta osasta, betonisesta jalustasta ja viistokulmaisesta istutusaltaasta. Suunnitelmassa betoniosa on väriltään musta, mutta käytössä olevat jalustat ovat kuitenkin harmaita. Istutusallasta on valmistettu kahdesta materiaalista, mustasta muovista ja harmaasta teräksestä. Kaksi-osaisen istutusastian perusajatus oli se, että jalustaan tuodaan ensin kevätspuleilla istutettu istutusallas ja sen jälkeen kesäkukilla istutettu allas.

HKR-astian valmistumisen jälkeen katuosasto käytti lähes kaikissa katualueiden istutuksissa omaa astiamalliaan. HKR-astioita valmistettiin n. 250 kpl. Niitä käytettiin ensimmäisen kerran kesällä 2000.

Käytössä HKR-astia on näyttävä mutta ei ole kasvien kannalta kovin toimiva. Istutusaltaan jyrkän kulman takia kasvit eivät menesty altaan nurkissa. Kapillaarinen veden nousu on huonoa erityisesti muovisessa vaihtoehdossa. Sitä voitaisiin parantaa esimerkiksi asentamalla astioihin lisää kapillaariputkia. Muoviset altaat ovat yhä enenevässä määrin rikkoutuneet siirtojen aikana ilmeisesti muovin ikääntymisen takia. Metallinen allas taas kuumenee liikaa ja kasvit kasvavat huonosti.

Viheralueilla käytetty istutusastiamallisto on kaikkina aikoina ollut huomattavasti kirjavampi kuin katualueilla, sillä istutusastiamalli on sovitettu puiston tai viheralueen iän tai tyylin mukaisesti. Kokeilukäytössä on ollut myös monenlaisia yksittäiskappaleita.

2.5.3. Rakennusviraston nykyiset kausi- kasvien istutusastiat

Rakennusvirastossa on nykyään käytössä kirjava valikoima erilaisia istutusastioita. Kesällä 2006 oli käytössä parikymmentä erilaista astiamallia eri koko- ja väriverisoina. Astioista yleisimmät ovat vanha betoniallas kahdessa eri koossa ja HKR-astia muovisena tai metallisena. Muut astiat ovat maljamaisia tai ruukkumaisia. Lisäksi on käytössä joitakin yksittäisiä erikoismalleja ja kaiteisiin ripustettavia parvekemoduleita. Kaikissa istutusastioissa on kastelujärjestelmä, esimerkiksi kastelutankki.

Mikään käytössä olevista astiamalleista ei ole täydellinen. Osa istutusastioista on myös huonokuntoisia ja kolhiintuneita. Suurempia määriä istutusastioita rakennusvirastoon on viimeksi hankittu vuonna 2000, eikä uusien astioiden markkinoihin ole aktiivisesti kukaan perehtynyt.

Istutusastiat ovat katu- ja puisto-osaston omaisuutta, mutta ovat varastoituna HKR-Ympäristötuotannon tiloissa. Istutusastioita ei ole inventoitu eikä käytössä ja erilaisissa varastoissa olevien astioiden kokonaismäärä ole tällä hetkellä tiedossa.

Katu- ja puisto-osaston kaupunkikalusteselvityksessä (2006) todettiin että istutusastiamallisto on kirjava ja yleisesti käytössä oleva betoniallas malliltaan vanhentunut. Selvityksessä esitetään, että Helsingissä ryhdyttäisiin käyttämään vain muutamia hyväksi todettuja perusastioita. Kaupunkikalusteiden konseptissa ehdotetaan kaupungin eri aluekokonaisuuksiin tiettyjä astiatyyppejä.

Lisäksi kaupunkikalusteselvityksen jatkotoimenpide-ehdotuksissa esitetään, että HKR-astian kasvuolosuhteita parannetaan. HKR-astian istutusaltaasta voisi kehittää myös pyöreän astiamallin. Lisäksi kaupunkikalusteselvityksessä esitetään, että vanhalle betoniselle istutusaltaalle tulisi etsiä korvaava, moderni malli.

Ulla-Kirsti Junttilan suunnittelema HKR-astia.

Isompi betoniastia (140 x 140 cm) vasemmalla ja pienempi betoniastia (70 x 70 cm) oikealla.

Istutusastioita

Iso betoniastia.

Pieni betoniastia.

Rooma ja Napoli.

Firenze.

Oas.

Oas kaksikerroksisena.

Karl.

Kalmar Urna.

1970-luvun puuverhoiltu astia.

Näckros.

Egypt.

ETYK-astia.

2.6. Rakennusviraston kausikasvikäytäntöjen vahvuudet ja heikkoudet

2.6.1. Uhat ja heikkoudet

Katu- ja puisto-osasto ei tällä hetkellä ole todellinen kausikasvien tilaaja. Kausikasveja ei ole eritelty tarjouspyyntöasiakirjoissa eikä tilaaja ole mitenkään määritellyt kausikasvien määrää, laatua, sijoittelua tai tyyliä yleisillä alueilla. Katu- ja puisto-osastolla ei myöskään ole ollut rekistereissään eikä kartalla kokonaiskuvaa kausikasvien määrästä ja sijainnista ja sitä kautta kausikasvien käytön vaikuttavuudesta. Kausikasvi-istutusten vuotuiset kokonaiskustannukset eivät ole tilaajan tiedossa.

Kausikasveihin liittyvää tilaajan ja tuottajan työnjakoa rakennusvirastossa ei ole määritely. Tällä hetkellä tuottajayksikkö vastaa yksin kausikasvi-istutusten suunnitteluratkaisuista, kasvivalinnoista ja hoidon ohjeistuksesta. Kausikasvi-istutusten hoidettavuus ja hoidon kustannukset ratkaistaan pitkälti suunnitteluvaiheessa. Lisäksi istutusastioiden sijoittelu kohteessa määräytyy alueellisten hoitopiirien valintojen perusteella. Tilajayksikkö vastaa rahoituksesta, istutusastioiden hankinnasta ja asukasysteistyökohteiden ja sponsorointikohteiden valinnasta. Tilaajan ja tuottajan yhteistyönä on mm. valittu käytettävät istutusastiamallit. Tehtäviä joista ei tällä hetkellä vastaa mikään taho ovat kausikasvi-istutusten asiakasvaikuttavuuden ja alueellisen tasapuolisuuden turvaaminen, kausikasvi-istutusten keskinäinen priorisointi, asukasmielipiteen kerääminen esimerkiksi kyselyin sekä erilaisten teemojen tai teemavuosien ideointi ja niiden rahoituksen etsiminen.

Katu- ja puisto-osasto ei ole riittävästi toiminnassaan nähnyt kausikasveja mahdollisuutena tai vahvuutena. Kausikasvien merkitystä asukkaiden kannalta ei ole pohdittu eikä kausikasveja ole huomioitu esimerkiksi aluesuunnitelmissa. Kausikasvien sijoitteluperiaatteita tai käytön tavoitteita ei ole. Entinen katuosasto näki kausikasvit tarvittaessa myös säästökohteena, jotka voidaan karsia lähes kokonaan pois. Organisaatiouudistusten eri vaiheissa kausikasvien vastuuhenkilöt entisillä katuosastolla ja viherosastolla ovat vaihdelleet eikä viimeisimmässä organisaatiouudistuksessa 2004 kausikasveille ole määritely vastuuhenkilöä lainkaan. Katu- ja puisto-osastolla ei myöskään ole kausikasvi-istutusten erityisosaamista.

Rakennusviraston kausikasvi-istutukset sijaitsevat kaupungin jatkuvasta kehitymisestä huolimatta vuodesta toiseen lähes samoilla paikoilla. Myöskään esteettömyyttä ei ole systemaattisesti huomioitu istutusastioiden sijoittelussa. Sijoitteluperiaatteiden puuttumisen takia osa kausikasvi-istutuksista sijaitsee tai on sijainnut asiakasvaikuttavuuden näkökulmasta väärissä paikoissa. Istutusastioiden sijoittelusta yksittäisessä kohteessa, esimerkiksi torilla tai aukiolla, ei ole olemassa karttoja ja astioiden paikat ratkaisee käytännössä ne paikalle tuova kuljettaja.

Kausikasvi-istutusten alueellinen tasapuolisuus ei toteudu. Läheskään kaikissa kaupunginosissa ei ole lainkaan kausikasveja tai ne ovat joko paikallisessa leikkipuistossa tai haudalla. Ylläpidon urakka-alueilla ei kausikasvi-istutuksia ole juuri lainkaan.

Töölönlahtea lukuun ottamatta Helsingistä puuttuvat monissa Euroopan maisissa tavattavat suuret ja todella näyttävät kevät- ja kesäkukkaistutukset. Töölönlahti onkin Helsingin kesäkukkaistutuksista vaikuttavin, mutta on toteutettu erillisrahoituksella ja on tilapäinen.

Pitkän talven jälkeen aivan erityisesti ilahduttavia kevätsipuli-istutuksia, jotka voidaan tehdä jo huhtikuussa, on hyvin vähän ja nekin vuosittain vaihtuvalla sponsorirahoituksella toteutettuja. Syyskasvien istutukset ovat kevätkasvejakin vähäisempiä, eikä syyskasvien käytössä ole nähtävissä mitään periaatteita. Syysistutukset suunnittelee kukin hoitopiiri itse, eikä muut istutukset suunnitteleva Kirsti Oksanen.

Helsingin kaupunkikuvassa näkyviä eri toimijoiden kausikasvi-istutuksia ei mikään taho koordinoi. Kausikasvien tilaajia on useita jopa samassa korttelissakin ja kohteet vaihtelevat vuosittain. Kausikasvien kokonaisuus esimerkiksi Helsingin ydinkeskustassa syntyy monesta osasta ilman kokonaisuunnittelua. Erilaisella rahoituksella ja tavoitteilla toimivien moninaisten tahojen kesken kokonaisuuden koordinointi onkin erittäin vaikeaa.

Rakennusviraston tilaaja-tuottajamalli on aiheuttanut tiedon katoamista erityisesti tilaajalta. Kausikasvitietämys ja -osaaminen ovat käytännössä kokonaan tuottajayksikössä ja kausikasvit on HKR-Ympäristötuotannon oma tuote. HKR-Ympäristötuotanto on myös kehittänyt monipuolisen kesäkukkatietokantansa omia tarpeitaan varten mutta se ei ole viraston yhteiskäytössä. Tietokannasta tulostettu ns. kesäkukkakansio ei sellaisenaan riitä tilaajayksikön tarpeisiin, sillä sen pohjalta ei synny kokonaiskuvaa asiasta.

Eri puolilla Helsinkiä kausikasvi-istutusten hoidon laatu- taso vaihtelee. Joissakin hoitopiireissä hoitoon ei panosteta tarpeeksi ja kausikasvien istuttamiseen käytetyt rahat valuvat hukkaan. Istutusten perustamista ja hoitoa, esimerkiksi mullan laatua ja lannoitusta, ei ole HKR-Ympäristötuotannon sisällä ohjeistettu riittävästi eikä joidenkin hoitopiirien hyviä käytäntöjä ole hyödynnetty muualla. Sinänsä ansiokkaista vuotuisista tilaajan ja tuottajan yhteisistä arvioivista kesäkukkakerroksista ei tehdä muistioita tai valvontalomakkeita. Katu- ja puisto-osaston edustajien osallistuminen kesäkukkakerroksiin on ollut riittämätöntä.

2.6.2. Vahvuudet ja mahdollisuudet

Rakennusviraston suurimpia vahvuuksia kausikasvi-asi- oissa ovat pitkät perinteet kausikasvien käytössä sekä erityisesti tuottajayksikössä oleva vahva osaaminen. Helsingin kaupunkikuvassa on paljon näyttäviä, hyvin hoidettuja ja suurta iloa asukkaille tuottavia kausikas- vi-istutuksia. Kausikasvien käytön lähtötaso on korkea. Eri vuosina Helsingissä on nähty hienoja kausikasvi- istutuksia, joiden suunnitelmia voidaan hyödyntää esi- merkiksi uutuuslajeilla sovellettuna myös tulevina vuosina ja muualla kaupungissa.

Rakennusviraston omana tuotantona kasvatetut kau- sikasvien taimet ovat laadukkaita ja keskimääräistä kookkaampia. Oma tuotanto mahdollistaa myös uu- tuuksien kokeilun ja monipuolisen laji- ja lajikevalikoim- an. Rakennusvirastolla on kasvihuoneissaan myös omia emokasveja vanhoista hyvistä kasvikannoista, joita ei ole muualla saatavissa.

HKR-Ympäristötuotannon kesäkukkatietokantaan on koottu suuri määrä tuottajayksikön tarvitsemää kausi- kasvitietoutta. Tietokannan kehittäminen vuonna 2006 siten, että siitä saa otettua myös tilaajayksikön tarpei- ta vastaavia tulosteita, on helpottanut kokonaisuuden hahmottamista katu- ja puisto-osastolla.

Rakennusviraston kausikasvien käytön asiakasvaikut- tavuutta edistää suuresti se, että katu- ja viheralueiden kausikasvi-istutukset suunnitellaan organisaatiouudis- tuksen myötä yhtenä kokonaisuutena. Alueellista näkö- kulmaa istutusten sisältöön ja sijoitteluun voivat tuoda katu- ja puisto-osaston suunnittelutoimiston aluesuun- nittelijat.

Rakennusviraston kausikasvi-istutusten kokonaisuutta edistetään parhaiten tilaaja- ja tuottajayksikön yhteis- työnä. Tähän on selvästi sekä halukkuutta että osaa- mista. Yhteistyö on lisääntynyt huomattavasti jo tämän työn aikana. Lisää yhteistyötä tarvitaan myös tilaajayk- sikön sisällä mm. ylläpitotoimiston ja suunnittelutoimis- ton välillä.

3. MUIDEN TOIMIJOIDEN KAUSIKASVIT HELSINGIN YLEISILLÄ ALUEILLA

3 1. Kaupungin muut hallintokunnat

Huomattava osa Helsingin kaupunkikuvassa näkyvistä kausikasvi-istutuksista on jonkin muun organisaation kuin rakennusviraston tilaamia. Suurin osa niistä on kuitenkin tilattu HKR-Ympäristötuotannolta, joka tavallisesti sekä suunnittelee että hoitaa tilatut kausikasvi-istutukset. Tilaustöiden määrä vaihtelee eri vuosina.

Tilaaajien toivomukset kausikasviryhmiä ulkonäön suhteen vaihtelevat. Jotkut tilaajat määrittelevät tarkasti esimerkiksi ryhmien tai astioiden värisävyt, mutta useimmat antavat suunnittelijalle lähes vapaat kädet. Kirsti Oksanen suunnittelee yleensä tilaustyönä tehtävät kausikasvirhymät samantyyllisiksi kuin rakennusviraston omat ryhmät. Hoitopiirit myös hoitavat tilaustöitä samalla tavalla kuin rakennusviraston omiakin ryhmiä. Kaupunkikuvassa tilaustyöt ja rakennusviraston omat kausikasvirhymät eivät eroa toisistaan.

Joidenkin hoitopiirien alueella tilaustyöt kattavat yli puolet alueen kausikasvikohteista. Esimerkiksi Helsingin Satama on eteläisen suurpiirin alueella kaupunkikuvallisesti merkittävä kesäkukkien tilaaja. Koillisessa suurpiirissä taas Malmin sairaala on hoitopiirin kannalta keskeisiä kohteita. Malmin sairaalan istutukset sijaitsevat sairaala-alueen sisällä.

Kaupungin hallintokunnat ja liikelaitokset tilaavat kausikasvi-istutuksia vaihtelevin periaattein. Esimerkiksi kesällä 2006 vain joillakin metroasemilla oli liikennelaitoksen tilaamia kesäkukkaryhmiä. Ydinkeskustassa joidenkin julkisten rakennusten ympäristössä on niitä hallinnoivien hallintokuntien tilaamia istutusastioita tai parvekelaatikoita, joidenkin ei. Jokavuotisia, kaupunkikuvallisesti merkittäviä muiden hallintokuntien kustantamia kausikasvi-istutuksia on esimerkiksi Kaupungintalon parvekkeella, Hakasalmen huvilan edustalla tai Töölön kirjaston edustalla. Alueellista kokonaistarkastelua esimerkiksi ydinkeskustan alueella ei ole tehty eivätkä eri hallintokunnat keskustele yhteisestä linjasta. Tyyllinen yhtenäisyys on kausikasviryhmiä suunnittelijan Kirsti Oksasen ansiota.

Kesällä 2006 mm. seuraavissa paikoissa olevat kausikasvi-istutukset (kukkaryhmit, istutusastiat tai parvekelaatikat) olivat tilaustöitä. Tilaaja sulussa.

- metroasemat, mm. Herttoniemi, Kulosaari, Itäkeskus (Liikennelaitos)
- Hakasalmen huvila, Pormestarin virka-asunto, Kaupungintalo, Katariinankadun istutusastiat, Rahatoimisto, Kallion virastotalo, Hakaniemen halli (Kiinteistövirasto)
- Töölön kirjasto (Kaupunginkirjasto)
- satamaterminaalit, mm. Olympiaterminaali, Makasiiniterminaali, Länsisatama, Kanavaterminaali, Katajanokan terminaali (Helsingin Satama)
- sairaalat, mm. Marian sairaala, Auroran sairaala, Kivelän sairaala, Malmin sairaala
- Itä-Helsingin kulttuurikeskus Stoa (Kulttuuriasiainkeskus)

Syksyllä 2006 Helsingin kaupungin liikennelaitos on tilannut HKR-Ympäristötuotannolta kesäksi 2007 kesäkukkaistutukset kaikille metroasemille.

Säätytalon edustan kausikasvi-istutukset ovat Senaattikiinteistöjen, eli Suomen valtion tilaustyö.

Hakasalmen huvilan edustalla on näyttävä, maapohjainen kesäkukkaistutus. Kesäkukkaistutuksia on myös huvilan parvekkeilla ja piha-alueella. Tilaajana on kiinteistövirasto.

Ydinkeskustassa Pohjois-Esplanadin jokavuotiset Matkailutoimiston, Rahatoimiston ja Kaupungintalon parvekelaatit ovat kahden eri hallintokunnan tilaamia. Tyyllinen yhtenäisyys selittyy sillä, että toteuttava taho on sama.

Osa metroasemien kesäkukkaistutuksista on tilaustöitä. Kulosaaren, Herttoniemen, Siilitien ja Itäkeskuksen metroasemien kesäkukkaistutukset ovat Liikennelaitoksen tilaamia. Kuvassa Itäkeskuksen metroaseman istutusastioita.

Helsingin Satama on merkittävä Helsingin kaupunkikuvan kukittaja. Helsingin Satama on tilannut HKR-Ympäristötuotannolta kymmeniä kesäkukkaistutuksia eri satamien ympäristöön. Kuvassa istutusastioiden rivistö Olympiaterminaalin edustalla.

3.2. Yritykset ydinkeskustassa

Helsingin ydinkeskustassa Aleksanterinkadun ja Pohjois-Esplanadin ympäristössä alueen kahdeksan liikekorttelia rahoittavat alueen kausikasvi-istutukset. Tavoitteena on ollut keskustan liikekortteleiden elävöittäminen ja alueen liikkeiden menestymisen edistäminen. Kiinteistöjen rahoittamia kausikasvi-istutuksia on Aleksanterinkadun ja Pohjois-Esplanadin lisäksi mm. Keskuskadulla, Mikonkadulla ja Kluuvikadulla. Rakennusvirastolla ei ole tällä alueella lainkaan kausikasvi-istutuksia Esplanadin puistoa ja Kolmen sepän aukiota lukuun ottamatta. Kiinteistöjen kausikasvi-istutukset on useamman vuoden ajan suunnitellut, toteuttanut ja hoitanut City-Scenario Oy/Kaarina Pesonen. Ydinkeskustassa on City-Scenarion istutusastioiden myös muita, liikkeiden omia istutusastioita.

Ydinkeskustassa City-Scenarion kesäkukkaistutusten ja rakennusviraston omien kesäkukkaistutusten tyyliä ja sijoittelua ei koordinoita. Istutusten tyylit ovatkin varsin erilaisia. City-Scenarion tyyli on lähinnä arkkitehtoninen ja pelkistetty, kun taas rakennusviraston kausikasvi-istutusten tyyli on runsaampi ja perustuu paljolti kasvisomitteluun. Myös käytössä olevat istutusastiat ovat erilaisia.

Liikekorttelit omistavat sijoitusyhtiöt ovat rahoittaneet alueen kausikasvi-istutuksia n. kymmenen vuoden ajan. Vuonna 2005 sijoitusyhtiöt ovat ilmaisseet toiveensa vähentää kukkaistutuksiin käytettävää panostusta. Sijoitusyhtiöiden edustajat ovat ehdottaneet, että kaupunki osallistuisi kausikasvi-istutusten kokonaisuuteen yhtenäistämiseen ja kustannuksiin ja ottaisi ydinkeskustan kausikasvi-istutukset vastuulleen.

3.3. Ratahallintokeskus

Ratahallintokeskuksella on kausikasvi-istutuksia Helsingin päärautatieasemalla ja Pasilan asemalla. Istutukset toteuttaa Ratahallintokeskus itse. Istutusten laajentaminen muille Helsingin paikallisasemille ei ole suunnitelmassa.

City-Scenarion suunnittelemat syyskasvi-istutukset Kluuvikadulla.

Pohjois-Esplanadin ruusuista ja palmuista rakentuva kesäkukkaistutus.

Ratahallintokeskuksen kesäukat Pasilan asemalla.

City-Scenarion laakeripuuastia Keskuskadulla.

4. KAUSIKASVIEN KÄYTÖN LINJAUKSET

4.1. Yleisperiaatteet

- Kausikasvi-istutukset teetetään tilaajan vuosisuunnitelmalla.
- Kausikasvi-istutukset keskitetään paikkoihin, joissa suuret ihmismäärät käyvät, liikkuvat tai oleskelevat. Sijaintipaikkoja voivat olla toisaalta erilaiset kohtaamispaikat, pysähtymispaikat ja hiljentymispaikat, toisaalta päivittäiset ohikulkupaikat. Sijoittelussa huomioidaan eri-ikäiset asukkaat mutta myös matkailijat. Kausikasvit voivat olla myös osa ympäristökasvatusta ja asukasysteistyötä.
- Kausikasvi-istutukset sijoitetaan alueellisesti tasapuolisesti siten, että jokaisessa suurpiirissä on 3-5 erityisen näyttävää ja kookasta kausikasvi-istutusta. Kausikasvi-istutusten verkostoa arvioidaan ja muutetaan aluesuunnitelmien, tilaajan arviointikierrosten ja asiakaspalautteen perusteella.
- Kausikasviastioiden malli, sijoittelu ja lukumäärät yksittäisissä kohteissa suunnitellaan siten, että ne sopivat kohteen arkkitehtuuriin ja muuhun varustukseen. Kaikkien merkittävien kohteiden istutussastioiden sijoittelu suunnitellaan katu- ja puisto-osastolla ja sijoittelusta tehdään kartta.
- Kausikasvi-istutukset toteutetaan riittävän suurina, näyttävinä ja keskitettyinä. Tyyliään ne ovat sekä värikkäitä että harmonisia. Niissä on tasapainoisessa suhteessa innovatiivisuutta ja yllätyksellisyttä, mutta myös perinteiden kunnioittamista ja toistuvuutta. Kausikasvi-istutukset ovat kaikkialla kaupungissa hyvin hoidettuja.
- Pienikokoisten istutusten sijoittamista sinne tänne vältetään. Kausikasveja ei sijoiteta paikkoihin, jotka ovat valmiiksi ahtaita ja joissa on muutenkin paljon erilaisia rakenteita tai joissa on todettu vuositaita, jatkuvaa ilkeävaltaa.
- Juhlavuosiin ja merkittäviin tapahtumiin liittyen toteutetaan näyttäviä teoksenomaisia kausikasvi-istutuksia investointi- tai sponsori-hankkeina. Näiden tapahtumien ennakointia tulee parantaa.
- Ydinkeskustan kausikasvien osalta tavoitteena on kaikkien istutusten teettäminen katu- ja puisto-osaston vuosisuunnitelman pohjalta. Liikekorteileiden yritysten ja yhteisöjen lisäpanostukset alueella kanavoidaan sponsoroinniksi.
- Uudisrakennettavien ja peruskorjattavien puistojen sekä katu- ja torialueiden kausikasvit määritellään puisto- ja katusuunnitelmissa. Niihin suunnitellaan kausikasvi-istutuksia vain jos niin on asetettu tavoitteeksi suunnitteluohjelmassa. Hiljattain rakennettuun tai peruskorjattuun kohteeseen laitetaan kausikasveja vain katu- tai puistosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmassa määritellään astioiden määrä, astiamalli, astioiden sijoittelu ja tapauskohtaisesti myös ryhmän väriyty. Jos kyseessä on maapohjainen kausikasviryhmä, sen tyylistä ja laadusta esitetään pääperiaatteet.
- Kausikasvikohteiden lisääminen tai vähentäminen edellyttää aina asiasta sopimista ylläpitotoimiston kanssa. Ylläpitotoimisto arvioi voidaanko uuden ryhmän ylläpitoon sitoutua ja aiheuttaako se alueen kokonaispalvelun uudelleen arviointia.

Munkkiniemen sankarihauta.

4.2. Kausikasvi-istutukset erityiskoh-teissa

4.2.1. Leikki- ja asukaspuistot

Leikkipuistojen kesäkukkaistutuksia vähennetään. Jäävät istutukset on määritelty vuosisuunnitelmassa. Poistettaville kesäkukkaistutuksille etsitään lähialueilta korvaavia kohteita, joissa ne tavoittavat laajemmat asukasryhmät nykyistä paremmin. Kesäkukkia viedään vain niihin leikkipuistoihin, joiden kävijä- ja käyttäjä-määrät ovat suuria, jotka ovat auki koko kesän, jotka ovat ympäristöltään ankeita ja joissa on niukasti muuta kukkivaa kasvillisuutta. Kesäkukkaistutuksia ei sijoiteta leikkipuistoihin, joissa on todettu jatkuvasti runsasta il-kivaltaa. Kesäkauden ajaksi suljettujen leikkipuistojen istutusastiat sijoitetaan muualle lähiseudulle. Syyskasveja ei istuteta, mutta muuten leikkipuistojen istutusastiat ovat nykyistä kookkaampia ja näyttävämpiä. Kesäkukkien tarve arvioidaan jokaisen leikkipuiston peruskorjauksen yhteydessä erikseen.

Leikki- ja asukaspuistojen istutusastioiden hoitovastuu muuttuu siten, että rakennusvirasto kantaa kokonaisvastuun leikkipuistojen kesäkukkaistutuksista.

4.2.2. Haudat, muistomerkit ja taideteokset

Syrjässä sijaitsevien yksittäisten hautojen tai muistomerkkien kausikasvi-istutukset korvataan vähitellen perennoilla. Haudoilla käytetään perinteisiä, helppohoitaisia ja tarpeen mukaan varjossa menestyviä lajeja. Muistomerkkien ja taideteosten kausikasvi-istutuksissa niiden ympäristö ja mahdollinen jalusta vaikuttavat kasvi- ja värivalintoihin. Taideteosten lähellä olevat kukkaistutukset eivät saa kilpailla itse taideteoksen kanssa.

Kaikille sankarihaudoille istutetaan vanhaa perinnettä jatkaen kevät-, kesä- ja syyskasvit. Sankarihaudoille kausikasvit istutetaan historian vaalimiseksi ja sotiemme uhrien kunnioittamiseksi, eivätkä ne niinkään ilahduta päivittäisiä kulkijoita. Siksi sankarihautojen kausikasvien määrää tulee tarkastella erillään muista kausikasvi-istutuksista.

Taideteosten läheisyyteen sijoitettavien kausikasvi-istutusten tyylistä ja sijoittelusta neuvotellaan tarvittaessa Helsingin kaupungin taidemuseon kanssa.

4.3. Kausikasvi-istutusten suunnittelu-periaatteet

Kausikasviryhvät suunnitellaan paikan väreihin, tyyliin, henkeen ja aikakauteen sopiviksi. Eri puolilla kaupunkia ja erilaisissa kohteissa tyyli voi vaihdella suu-restikin. Kukkaryhmien havainnointitapa huomioidaan kasvivalinnoissa ja sommitelmassa: katseluetäisyys ja liikkumisen nopeus vaikuttavat suunnitelman yksityiskohtiin. Joissakin kohteissa voi käyttää vuosittain samaa, uutuuslajikkeille sovellettua suunnitelmaa ja erityisen onnistuneita suunnitelmia voi kierrättää eri vuosina. Samaa suunnitelmaa voi myös käyttää eri puolilla kaupunkia samantyyppisissä kohteissa.

Kasvilajeja ja -lajikkeita käytetään monipuolisesti ja uutuuksia kokeillaan jatkuvasti. Kukkaryhmissä käytetään toisiaan täydentäviä, erilaisia sääoloja kestäviä ja kasvukauden eri vaiheissa kukoistavia lajeja ja lajikkeita. Julkiseen ympäristöön sopivia, mielenkiintoisia ja näyttäviä, mutta rotevia kasveja käytetään ennakkoluulottomasti ja innovatiivisesti. Helsingin perinteisiä kesäkukkalajeja ja -lajikkeita käytetään perinteikkäissä kohteissa.

4.4. Kausikasvisuunnitelmien laatutaset

Kausikasvi-istutukset on ryhmitelty neljään laatuluokkaan, joiden avulla suunnitelman ja sitä kautta istutuksen laatutaso määritellään vuosisuunnitelmassa. Lisäksi on määritelty kolme erikoiskohteiden lisäluokkaa.

Laatutaso 1 eli ekstrataso on erikoisluokka, jota käytetään vain kaupunkikuvallisesti aivan keskeisissä paikoissa tai kohteissa joissa halutaan käyttää myös näyttäviä kevätkasveja. Istutus sisältää aina sekä kevät- että kesäkasvit ja erikseen sovittaessa myös syyskasvit. Suunnitelman laatutaso on korkea ja suunnitelmassa voi käyttää myös näyttäviä ja hoidollisesti haastavia kasvilajeja. Kukkaryhmä voi sisältää myös kasveilla tehtäviä kuvioita tai muotoon leikattuja kasveja. Kukkaistutuksessa voi käyttää myös monivuotisia yksittäiskasveja tai perinteisiä helsinkiläiskasveja, kuten runkoverenpisaroita.

Ekstratason kausikasvikohteita ovat esimerkiksi Runebergin patsaan kukkaryhmä ja Suomen Pankin edusta.

Laatutaso 2 eli erikoistaso on muuten sama kuin ekstrataso, mutta istutuksessa on pelkät kesäkukat. Erikoistasoa ovat monet A1-hoitoluokan puistojen tai kantakaupungin kausikasvi-istutukset.

Laatutaso 3 eli lisätaso on näyttävien kesäkukkaistutusten perustaso. Istutus sisältää vain kesäkukat. Eri kasvilajien ja -lajikkeiden määrä suunnitelmassa on kohtalainen. Lajit ja lajikkeet ovat pääasiassa helppohoitaisia, mutta yleisvaikutelma on näyttävä. Lisätason ryhmiä ovat useimmat katu- ja torialueiden ja puistojen kesäkukkaistutukset.

Laatutaso 4 eli perustaso on käytössä kohteissa joissa kasvuolosuhteet ovat vaikeat, joissa istutusten tulee olla helppohoitaisia tai joiden kaupunkikuvallinen vaikuttavuus on vähäinen. Perustason ryhmissä on vain kesäkukat. Suunnitelma on yksinkertainen ja lajit ja lajikkeet ovat helppohoitaisia.

Kartanokohteet ovat erikoiskohteita, joiden istutusastiat, kasvilajit ja -lajikkeet ja istutuksen sommittelu tehdään kyseiseen kartanoympäristöön ja aikakauteen sopivaksi. Niissä voi olla myös kevät- ja syyskasveja,

Haudat ja sankarihaudat ovat myös erikoiskohte. Sankarihaudoilla on kesäkukkien lisäksi myös kevät- ja syyskasvit. Mahdollinen astiamalli on juhlava. Kasvilajit ovat haudoilla menestyviä.

Muut **erikoiskohteet** ovat poikkeustapauksia, joissa käytetään erikoisrakenteita tai erikois- tai kokeilukasveja. Erikoiskohteessa voi olla myös esim. pelkät kevätsipulit.

4.5. Istutusastiat

Istutusastiamallien valitsemisessa noudatetaan kaupunkikalusteselvityksen kalustekonseptin linjauksia. Käytössä olevaa astiamallistoa yhtenäistetään ulkokalusteiden alueellisten tuoteperheiden määrittelyn yhteydessä. Markkinoilla olevista istutusastioista käytetään tuoteperheiden malliston kriteerit täyttäviä astioita. Katu- ja puisto-osaston kalusteista vastaava asiantuntija ratkaisee mahdolliset poikkeamiset suosituksista.

1970-luvulta peräisin olevia betoniastioita käytetään niin kauan kuin niitä riittää, mutta poistumaa ei korvata samalla astiamallilla. HKR-astian ominaisuuksia parannetaan kasvien hyvinvoinnin ja esteettömyyden näkökulmasta.

Uusien istutusastioiden hankintaan varaudutaan inventoimalla käytössä ja varastossa olevat astiat ja tekemällä niistä kuntoarvio. Myös kastelutankkien hankintaan rikkoutuneiden tilalle varaudutaan.

4.6. Helsingin kausikasviperinteiden ylläpito ja uusien luominen

Kausikasvi-istutusten teettämisen yhteydessä vaalitaan myös perinteitä. Helsingin vanhoja kesäkukkien kasvikantoja ylläpidetään. Esimerkiksi keltainen ja isokukkainen valkoinen markettakanta pidetään tallessa ja niitä käytetään niiden suuresta hoitotarpeesta huolimatta harkituissa paikoissa. Vuosittain talvetetaan myös monivuotisia agaaveja, sinisarjaliloja ja rungollisia kesäkoisoja. Perinteisten kasvikantojen vaaliminen huomioidaan myös tarjouspyyntöasiakirjoissa.

Myös vanhoja runkoverenpisaroita ylläpidetään. Kuolneiden ja vahingoittuneiden tilalle kasvatetaan uusia korvaavia taimia. Runkoverenpisaroita käytetään vain sellaisissa paikoissa, joissa ne ovat parhaiten turvassa ilkvallalta.

Joissakin perinteikkäissä kohteissa käytetään joka vuosi samoja suunnitelmia tai kasvilajeja uutuuslajikkeilla sovellettuna. Joissakin kohteissa käytetään myös toistuvia, tuttuja kasvilajeja, jolloin niistä syntyy kohteen perinne. Tällaiset kohteet valitaan tilaajan ja tuottajan yhteistyönä ja ne kirjataan vuosisuunnitelmaan.

Myös asukkaiden tietoisuutta Helsingin kausikasviperinteistä parannetaan lisäämällä kausikasveihin liittyvää tiedotusta ja järjestämällä kausikasvialueita puistokävelyjä.

4.7. Rahoitus

Tilaamalla kausikasvi-istutukset erillisenä tuotteena niiden kokonaishinta saadaan selville vuonna 2008. Samalla saadaan selville eri laatutasojen neliöhinnat. Lähtökohta on, että käyttötalouden rahoittamien istutusten laajuus ja kokonaishinta säilyvät nykytasolla jatkossakin.

Erityisen näyttäville ja innovatiivisille kausikasvi-istutuksille, jotka liittyvät esimerkiksi juhluvuosiin ja tapahtumiin, pyritään saamaan käyttötalouden lisäksi myös investointirahoitusta.

Vuosittain etsitään myös sponsorirahoituksella toteutettavia kohteita.

5. KAUSIKASVI-ISTUTUSTEN TEETTÄMISEN LINJAUKSET

5.1. Tilaajan ja tuottajan vastuut

5.1.1. Tilaajayksikön vastuut

Tilaajayksikkönä katu- ja puisto-osaston on otettava kausikasvien strategisessa suunnittelussa ja teettämisessä uusi rooli. Entisinä tilaajan tehtävinä jatkuvat

- rahoituksen varaaminen
- sponsoroinnin järjestäminen
- asukasyhteistyö
- kausikasvi-istutusten teettäminen
- astiamalliston valinta ja astioiden hankinta

Uusina tehtävinä tilaajayksikölle kuuluvat

- omaisuustiedon ylläpitäminen
- kausikasviryhmiä suunnittelun, hoito-ohjeiden, taimien, istutuksen ja hoidon sekä astioiden kuljetuksen, varastoinnin ja hoidon teettäminen vuosisuunnitelman perusteella
- vuosisuunnitelman päivittäminen
- kausikasvien käytön kokonaistarkastelu: alueellinen tasapuolisuus, asiakasvaikuttavuus ja istutusten sijainti
- esteettinen ja kaupunkikuvallinen kokonaisnäkemys, esimerkiksi tyylin ja värityksen valinta kaupunkikuvallisesti erityisen aroissa kohteissa
- kausikasvisuunnitelmien luonnosten kommentointi
- esteettömyysnäkökulman varmistaminen
- liikennesuunnittelun näkökulman varmistaminen
- asiakaspalautteen analysointi
- kausikasviperinteiden vaaliminen
- kausikasvi-istutusten kehittäminen

5.1.2. Tuottajayksikön vastuut

Tuottajayksikön tehtävät säilyvät etupäässä ennallaan. Tuottajan kokonaisvastuulla ovat mm.

- kausikasvi-istutusten suunnittelu
  - tietämys kausikasvilajeista ja -lajeista
  - tietämys kasvilajien yhteensopivuudesta
  - kasvisommittelu
  - kasvien hoidon ohjeistus
- taimet
- kasvien istuttaminen ja hoito
- astioiden kuljetus, hoito ja varastointi

5.2. Teettämiskäytäntö

Kausikasvien linjausten laatiminen muuttaa kausikasvien teettämiskäytäntöä. Kausikasvi-istutukset tullaan teettämään erillisenä tuotteena. Teettäminen perustuu vuosisuunnitelmaan ja siihen liittyvään karttaan sekä tarjouspyyntöasiakirjojen erittelyihin. Uutta on myös taimien tilaaminen suoraan Puutarhapalveluista. Uusi teettämiskäytäntö muuttaa hiukan myös kausikasvi-suunnitelmien tekemisen vuosikelloa. Kausikasvi-istutusten teettämisen vuotuinen aikataulu on liitteenä 4.

Kausikasvi-istutusten teettämisen perusasiakirja on kausikasvien vuosisuunnitelma ja siihen liittyvä kartta. Kausikasvien vuosisuunnitelma päivitetään kasvien viljelyn vaatiman ajan takia vuosittain lokakuun alkuun mennessä.

Kausikasvien vuositarjouspyyntöön sisältyvät

- kyseisen vuoden kausikasvisuunnitelmien viimeistely
- kausikasvien taimet
- kausikasvien istutus ja hoito
- istutusastioiden kuljetus, hoito ja varastointi
- seuraavan vuoden kausikasvi-istutusten suunnittelu ja hoito-ohjeiden laatiminen pääpiirteissään
- monivuotisten kausikasvien kasvattaminen ja talvisäilytys (esim. runkoverenpisarat)

Kausikasvi-istutusten suunnittelu jakaantuu kahdelle vuodelle. Istutusten päälinjaukset suunnitellaan edellisen vuoden vuosisuunnitelman pohjalta ja ne päivitetään maastokatselmusten jälkeen lajikeuutuuksien, kasveista saatujen kokemusten ja tilaajan kommentoinnin perusteella ennen kasvien tilaamista syksyllä. Kausikasvien suunnittelu sisältää vanhasta käytännöstä poiketen myös syyskasvien suunnittelun.

Kausikasvi-istutusten toteutusvaihetta varten teettämisasiakirjoihin liitetään ryhmien suunnittelijalta saadut ryhmien ja kasvien hoito-ohjeet sekä tärkeimpien istutusten sijaintikartat.

Vuosisuunnitelmaan varataan mahdollisuus poikkeamiin ja lisätilauksiin esimerkiksi lyhyellä varoitusaajalla tulevien tapahtumien varalta, investointihankkeiden tehohoito-kohteisiin sekä mahdollisten ilkeäntapausten paikkaamiseksi.

6. KAUSIKASVIEN VUOSISUUNNITELMA JA KAUSIKASVIKARTTA

6.1. Vuosisuunnitelman rakenne

Kausikasvien vuosisuunnitelma on excel-taulukko, johon on koottu rivitietona kaikki tilattavat kausikasvikohdeet. Vuosisuunnitelma päivitetään joka vuosi.

Vuosisuunnitelman selitysosassa on kuvattu kaupunkikalustekonseptin mukaiset, istutuksen sijaintiin perustuvat seitsemän astiatyypivaihtoehtoa (A-G) sekä kausikasvisuunnitelman laatutasot (kts. 4.4.) Kausikasvien vuosisuunnitelma vuodelle 2007 on liitteenä 2.

Kausikasvikohteet on listattu suurpiirijärjestyksessä. Kohteesta mainitaan kaupunginosa, osa-alue ja paikka (osoite, puisto, paikan kuvaus). Istutusastiamalli ja astioiden lukumäärä tai kukkaryhmän pinta-ala mainitaan. Lisäksi eritellään kirjaimella ja numerolla kalustekonseptin mukainen astiamalliluokka ja suunnitelman laatutaso. Puistoista on mainittu myös hoitoluokka ja hoitoluokittamattomat katualueet on merkitty K:lla. Lisätiedoissa on kirjaimella mainittu jos kohde on leikkimäki tai asukaspuisto (LP tai AP), sankarihauta (S), muistomerkki, veistos tai hauta (M), asukasyhteistyökohde (A) tai sponsorikohde (R). Suunnitelman lisävaatimukset –kohdassa ohjataan tarvittaessa suunnitelman yksityiskohtia. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi saman perussuunnitelman hyödyntäminen, tietty vakioväryitys, astiatyypin muutos tai tiettyjen kasvilajien käyttö. Käyttäjän avuksi muutokset edelliseen vuoteen on kirjattu omaan sarakkeeseen. Lisäksi on merkitty jos astioiden sijoittelusta on jo olemassa sijoituskartta.

Katu- ja puisto-osaston sisäistä käyttöä varten vuosisuunnitelmalomakkeessa on kaksi lisäsaraketta: priorisointi ja tulevaisuuden suunnitelmat. Kohteet on priorisoitu eri vuosien talouden vaihteluita ajatellen asteikolla 1-3. Tulevaisuuden suunnitelmiin kirjataan muistiin tarvittavia asioita.

6.2. Vuosisuunnitelman käyttö ja sen kehittäminen

Kausikasvien vuosisuunnitelma koostuu toistaiseksi taulukosta ja kartasta, joita ei ole linkitetty yhteen. Yleisten alueiden rekisterin kehittämisen myötä myös kausikasvien vuosisuunnitelma on tarkoitus saattaa paikkatietomuotoiseksi.

Kausikasvien vuosisuunnitelmamalli on ensi kertaa käytössä vuoden 2007 kausikasvi-istutusten teettämisessä. Ensimmäisen vuoden käyttökokemusten perusteella vuosisuunnitelmamallia täsmennetään tarvittaessa.

6.3. Kausikasvikartta

Kausikasvikarttaan on merkitty kaikki vuoden 2007 kausikasvikukkakohteet laatutasoineen. Laatutasot, kukitusrytmi ja istutusten lisämääritykset on merkitty merkki- ja värisymboleilla. Kartta on olemassa dgn- ja pdf-muodoissa. Pienennetty kartta on raportin liitteenä 3.

7. JATKOTOIMENPIDE-EHDOTUKSET JA KEHITTÄMISTARPEET

7.1. Vastuuhenkilön ja tukiryhmän nimeäminen

Kausikasvitilaaajan roolin omaksuminen katu- ja puisto-osastolla edellyttää vastuuhenkilön nimeämistä. Koska vastuuhenkilön suurin yksittäinen työtehtävä on kausikasvien tilaajan tehtävä, vastuuhenkilön on luontevaa olla ylläpitotoimistosta. Kausikasvien vastuuhenkilöksi ehdotetaan projektipäällikkö Päivi Islanderia, jonka vastuulla jo nyt on HKR-ympäristötuotannon Puutarhapalveluilta tilattava Talvipuutarhan ylläpito ja vihertuotteet.

Vastuuhenkilön tehtäviä ovat

- kausikasvi-istutusten teettäminen
- kesäkukkakerroksille osallistuminen
- asiakaspalautteeseen vastaaminen ja sen analysointi
- vuosisuunnitelman päivittämisen koordinointi katu- ja puisto-osastolla
- paikkatietomuotoisen vuosisuunnitelman kehittämisen yhteyshenkilönä toimiminen

Vastuuhenkilön tueksi luodaan asiantuntijaverkosto aluesuunnittelun, puistojen ja katujen ylläpidon, investointien, sponsoroinnin, kalusteiden ja kasviasioiden asiantuntijoista. Lisäksi verkostoon kuuluvat HKR-Ympäristötuotannosta kesäkukka-asiantuntija Kirsti Oksanen ja piiripuutarhurien edustaja. Kausikasvien vastuuhenkilö käyttää asiantuntijaverkostoa apunaan ja kutsuu sen koolle tarvittaessa.

7.2. Katu- ja puisto-osaston asiantuntijuuden hyödyntäminen

Katu- ja puisto-osaston laaja asiantuntijuus tulee ottaa käyttöön myös kausikasvien suunnittelussa. Asiantuntijuuden käyttöä ja tilaajan roolia vahvistetaan mm. seuraavilla tavoilla

- aluesuunnitelmiin sisällytetään kausikasvien palveluverkoston ja sijoittelun tarkastelu
- aluesuunnittelijat osallistuvat kaupunkikuvallisesti keskeisten kohteiden suunnitelmien sisällön määrittelyyn
- istutusastioiden sijoittelun esimerkiksi aukioilla ja toreilla suunnittelee tapauskohtaisesti aluesuunnittelija tai kalusteasiantuntija
- nykyisten, lähinnä tuottajaa palvelevien kesäkukkakerrosten lisäksi järjestetään tarvittaessa tilaajan omia, suppeampia kevät- ja kesäkukkakerroksia. Niiden päätarkoitus on varmistaa istutusten kaupunkikuvallisten tavoitteiden toteutuminen ja tehdä kausikasvien käytön kokonaistarkastelu eri alueilla.

7.3. Uuden teettämiskäytännön käynnistäminen

Uusi kausikasvi-istutusten teettämiskäytäntö otetaan käyttöön vaiheittain. Vuoden 2007 vuositilauksessa toimitaan osittain uuden teettämiskäytännön mukaisesti. Vuoden 2007 vuosisuunnitelmalla tilataan kausikasvi-istutusten istutus, hoito ja taimet vuodelle 2007. Suunnittelun tilaus sisältää sekä vuoden 2007 istutusten viimeistelyn että vuoden 2008 alustavat suunnitelmat. Molemmat tehdään vuosisuunnitelman 2007 pohjalta.

Uudesta kausikasvien teettämiskäytännöstä laaditaan vuonna 2007 prosessikaavio. Uutta käytäntöä varten tarvitaan tarjouspyyntöasiakirjoja ja mm. tilauksen liitteeksi tulevat keskeisten kausikasvi-istutusten astioiden sijaintikartat.

7.4. Astiamalliston kehittäminen

Katu- ja puisto-osaston kalusteryhmä inventoi katu- ja puisto-osaston omistamat istutusastiat syksyllä 2006, ja niistä tehdään kuntoarvio. Istutusastiamarkkinoiniin perehdytään erillisselvityksellä. 1970-luvun betonias-tiamallille etsitään korvaava malli. Myös erikoisastioi-den, kuten valaisinpylväisiin asennettavien riippuvien istutusastioiden ja kukkapylväiden markkinoiniin perehdytään.

Kaupunkikalusteselvityksen kalustekonseptia konkreti-soidaan valitsemalla kalusteiden tuoteperheisiin markkinoilla olevista istutusastioista kriteerit täyttävät perusmallit. Vuosisuunnitelmaan kirjataan kalustekonseptin mukainen astiamalli. Uusien astioiden hankintaan va-raudutaan taloudellisesti.

Kaupunkikalusteselvityksen linjauksen mukaisesti HKR-astian kehittämistä jatketaan. Kiireellisesti varau-dutaan rikkoutuneiden muovisten istutusaltaiden kor-vaamiseen uusilla. Astian kapillaarista veden nousua parannetaan samalla esimerkiksi hankkimalla astioihin kapillaariputkia. Pyöreän mallivaihtoehdon kehittämis-tä harkitaan vielä. Harmaan betonisen jalustaosan kor-vaamista suunnitelman mukaisella mustaksi läpivärjä-tyllä betonilla selvitetään.

7.5. Helsingin kausikasvi-istutusten ke-hittäminen

Kausikasvi-istutusten asiakasvaikuttavuuden, alueel-lista tasapuolisuuden ja astioiden sijoittelun paranta-misen tulee olla osa katu- ja puisto-osasto jatkuvaa toimintaa. Nykyisiä kohteita tulee kyseenalaistaa ja samalla aktiivisesti etsiä uusia parempia kohteita. Is-tutusten kokoa tulee kasvattaa ja samalla karsia pie-niä, vaikuttavuudeltaan vähäisiä tai ilkeillä karsii-via kohteita. Eri kaupunginosien ja suurpiirien välistä epätasa-arvoa tulee edelleen tasoittaa, mm. lisäämäl-lä läntisen ja pohjoisen suurpiirin kerrostalovaltaisten kaupunginosien kausikasvi-istutuksia suhteessa muihin suurpiireihin. Samalla tulee varmistaa, että kaikissa suurpiireissä on ainakin muutamia erityisen näyttäviä kausikasvi-istutuksia.

Rakennusviraston ylläpidon urakka-alueiden kausi-kasvi-istutukset tulee suunnitella samassa kokonais-tarkastelussa kuin muukin kaupunki. Urakka-alueiden määrän lisääntyminen ei saa sinänsä vähentää niiden kausikasvi-istutuksia.

Helsingin ydinkeskustassa aloitetaan yhteistyö alueelle kausikasveja nyt tilaavien yrittäjien kanssa mm. kau-sikasvi-istutusten ulkonäön ja tyylin yhteensovittami-seksi. Yrityksille ehdotetaan, että ne ryhtyisivät spon-soroimaan rakennusviraston kokonaisuunnitelman mukaisia kausikasvi-istutuksia ydinkeskustassa sen sijaan, että tilaisivat ne itse.

Kevätkukkien, mm. hyödettyjen kukkasipulien käytön lisäämistä Helsingin istutuksissa tulee tutkia. Tässä-kin voidaan hyödyntää sponsorointivaihtoehtoa. Pit-kän talven jälkeen värikkäät kukkasipulit näkyvät hyvin kaupunkikuvassa ja tuovat aivan erityistä asiakasvai-kuttavuutta. Kevätkukat jatkaisivat parhaimmillaan kausikasvien käyttösesonkia puolelatoista kuukaudel-la, sillä kevät-sipulit voi tuoda paikalleen jo maaliskuuh-tikuun vaihteessa. Kevät-sipulikukkien istuttamisessa voidaan hyödyntää HKR-astian kaksiosaisuutta, sil-lä kevätkukkien jälkeen jalustaan voi tuoda valmiiksi kesäkukilla istutetut yläosat. Kevätkukkaa voi sijoittaa myös erikoiskohteisiin, joissa ei muuten ole kesäkuk-kia. Myös syyskasvien, lähinnä havujen ja kanervien, käyttökohteita ja kokonaisuuden lisäämistä tai vähentämistä tulee vielä tutkia.

Helsinkiin tarvitaan keskeisesti sijaitseva, riittävän suu-ri, näyttävälle kausikasvirahmille omistettu alue, jossa suunnitelmat vaihtuvat vuosittain. Töölönlahden tilapäi-sen kesäkukka-alueen poistuessa rakentamisen tieltä 2008 Helsingin kesäkukkaryhmien pinta-alasta häviää lähes puolet eikä isoja maapohjaisia istutuksia juuri ole.

Muullakin Helsingissä tarvitaan näyttävien kevät-, kesä- ja syyskasvi-istutusten keskittymiä. Niitä voidaan ideoida yhteistyössä esimerkiksi oppilaitosten kanssa. Eri vuosina voidaan toteuttaa myös erilaisia teemoja esimerkiksi kasvilajien, kasviryhmien tai väritysten suh-teen. Helsingin kausikasvi-istutuksissa voi toteuttaa myös valmiita, hyviksi havaittuja suunnitelmia.

Kausikasvien erikoiskäytön mahdollisuuksia tutkitaan. Esimerkiksi Hämeenlinnassa (kts. s. 114) ja monessa Euroopan maassa käytössä olevien valaisinpylväisiin kiinnitettyjen riippuvien istutusten mahdollisuutta jossain osassa ydinkeskustaa tulee selvittää. Keskeisten alueiden silloissa ja kaiteissa voidaan harkita ripustettuja parvekelaatikoita Ruoholahden siltojen ja Mannerheimintien kaiteiden tapaan. Kinaporinpuiston elämyksellisistä köynnöskaarista saatuja kokemuksia voi hyödyntää muuallakin (kts. s. 32).

7.6. Kausikasvien arvostuksen lisääminen

Kausikasvien arvostusta lisätään hyödyntämällä asukkaiden ja median tuntemaa kiinnostusta kukkia ja niiden henkiselle hyvinvoinnille hyvää tekevää vaikutusta kohtaan. Kausikasvitiedotusta lisätään suunnitelmallisesti ja kausikasvikohteisiin järjestetään asukkaille tarkoitettuja puistokävelyjä. Ruotsissa on saatu hyviä kokemuksia vuosittain vaihtuvien kaupungin näyttävimpien kukkaryhmien nimeämisestä värikylläisillä ja inspiroivilla nimillä. Nimeäminen tekee kausikasviryhmistä teoksia, joita tullaan katsomaan kauempaakin.

Kausikasvien arvostusta ja näkyvyyttä voidaan parantaa myös kaupungin kauneimman istutusastian kilpailulla tai ottamalla kausikasvit yhdeksi kaupungin vuoden teemaksi. Kausikasvien näkyvyyden paraneminen houkuttelee myös sponsoreita. Arvostuksen lisääntyminen edistää muunkin rahoituksen saamista kausikasveille.

Helsingin vanhan kausikasviperinteen arvostusta voi lisätä kokoamalla arkistoihin kootun tiedon Helsingin kausikasviperinteistä ja kausikasvien käytön historiaa kirjalliseen muotoon esimerkiksi opinnäytetyönä.

7.7. Sponsoroinnin ja asukasyhteistyön kehittäminen

Sponsorointia varten kausikasvi-istutuksista kehitetään hinnoiteltu tuote, jota esitellään mm. rakennusviraston nettisivuilla. Sponsoroitava tuote on esimerkiksi vakio-mallinen istutusastia, jonka hintaan sisältyvät istutuksen suunnittelu, astian vuokra ja kuljetukset, taimet, istutus, hoito ja lahjoittajan nimi.

Sponsorointiin soveltuvat kohteet valitaan katu- ja puisto-osastolla ja ne merkitään vuosisuunnitelmaan potentiaalisina kohteina. Sponsorori saa valita kohteen ehdotusten joukosta.

Kausikasvi-istutuksiin liittyvää asukasyhteistyötä kehitetään edelleen. Asukasyhteistyössä kehitettyjä hyviä käytäntöjä sovelletaan eri puolilla kaupunkia.

8. KIRJALLISET LÄHTEET

- Celandier, R. & Holmberg, M. 1996. Nordiskt ljus och italiensk hetta. Sommarblommor à la Göteborgs Botaniska Trädgård. Göteborg. 159 s.

- Jansson, Eva 1999. Sommarblommor i offentlig miljö. Stad och Land nr 162: 1999. 122 s.

- Junntila, Ulla-Kirsti 1986. Muuttuvat kadunkalusteet. 260 s. Rakennuskirja Oy. Jyväskylä.

- Junntila, Ulla-Kirsti 1995. Kaupunkiympäristön suunnittelu. 160 s. Rakennustieto Oy.

- Anon. 2006. Kaupunkikalusteselvitys. Helsingin kaupungin rakennusvirasto. 81 s + 30 liitesivua.

9. LIITTEET

LIITE 1: TÄYDENTÄVIÄ TIETOJA KAUSIKASVIEN KÄYTÖS- TÄ RAKENNUSVIRASTOSSA

1. Kausikasviryhmiä suunnittelu

Rakennusviraston kausikasvi-istutukset syykasveja lukuun ottamatta suunnittelee Kaupunginpuutarhassa kesäkukkiin vuosien ajan kokopäiväisesti paneutunut Puutarhapalveluiden Kirsti Oksanen. Kirsti Oksanen suunnittelee myös kaikki muiden hallintokuntien HKR-Ympäristötuotannolta tilaamat kausikasvi-istutukset. Tyyllillisesti nämä ryhmät ovat siis erittäin yhteneväisiä, eikä kaupunkikuvassa pysty erottamaan rakennusviraston kausikasvi-istutuksia muiden hallintokuntien istutuksista.

Seuraavan vuoden ryhmien suunnittelu alkaa elokuussa ja pohjautuu etupäässä edellisen vuoden kohteista saatuun palautteeseen tai kokemuksiin. Monista istutuksista tehdään istuttajia varten erillinen suunnitteluhelmalla tehty suunnitelma tai sanallinen istutusohje.

Rakennusviraston kausikasvi-istutusten tyyli on viime vuosina noudattanut yleiseurooppalaisia linjauksia. Istutukset ovat runsaita, monilajisia, monivärisiä ja rönsyileviä. Ryhmissä on kukkivien lajien lisäksi myös erilaisia lehtikasveja, vihanneksia ja maustekasveja. Runsa kasvivalikoima varmistaa sen, että esimerkiksi kesän sääoloista johtuva jonkin lajin huono menestyminen ei tee koko ryhmää aukkoiseksi. Eri kasvilajit täydentävät toisiaan myös kukinta-aikojensa puolesta. Ryhmien estetiikka perustuu useimmiten paremminkin kasvilajeihin kuin istutuksen muotoon.

Kausikasviryhmiä suunnitelmat muuttuvat vuosittain. Useimmissa paikoissa suunnitelmat vaihtuvat kokonaan, joissakin paikoissa muunnellaan samaa perussuunnitelmaa. Samaa perussuunnitelmaa sovelletaan esimerkiksi Suomen Pankin edustalla ja Krematorion edustalla Hietaniemessä. Erittäin huomatuilla paikoilla sijaitsevat Runebergin patsaan ympäristö Esplanadilla ja Eduskuntatalon edusta taas suunnitellaan vuosittain kokonaan uudestaan. Tilaaja ohjaa suunnitelmien sisältöä vain satunnaisesti.

Kirsti Oksasella on käytössä kasviryhmien suunnitteluun ja viljelyyn linkitetty tietokoneohjelmisto. Kirsti Oksanen tilaa suunnitelmiensa pohjalta tarvittavan siemen- ja taimimateriaalin taimikasvatusta varten.

2. Taimituotanto

Pääosa kausikasvi-istutuksissa käytettävästä taimimateriaalista tuotetaan Kaupunginpuutarhan kasvihuoneissa. Tarvittaessa myös omaa kesäkukkatuotantoa tuotantoa täydennetään ostotaimilla. Kevät- ja syyskasvit hankitaan orvokkeja lukuunottamatta pääosin muualta. Osa kesäkukkien taimista kasvatetaan siemenestä, osa ostetaan juurrutettuina pistokkaina, osa juurrutetaan omista emokasveista.

Kaupunginpuutarhalla on mm. hyvä markettakanta, jota ei ole enää kaupallisesti saatavana ja josta otetaan vuosittain pistokkaita. Joitakin kasveja, esimerkiksi rungollisia verenpisaroita, agaaveja ja kesäkoisoja talvetetaan monivuotisinä. Vanhimmat runkoverenpisarat ovat jo n. 80-vuotiaita.

Kaupunginpuutarhan alueella on uutuuslajien ja -lajikkeiden kokeilua varten näyteruutualue ja Vauhtitien varrella kukkaryhmä, jossa uutuuksia seurataan niiden laajempaa käyttöönottoa.

Kaupunginpuutarhan taimet ovat tavallista kaupapuutarhakokoa kookkaampia ja yleensä erittäin hyvälaatuisia.

Kaupungipuutarhan näyteruutu.

3. Istutus

Suurin osa varsinaisista kesäkukkaistutuksista tehdään yöpakkasten vaaran mentyä ohi kesäkuun alussa, viimeistään juhannukseen mennessä. Muutamissa kohteissa on myös toukokuun alussa istutettavat ns. kevätkukat, jotka ovat yleensä orvokkeja ja/tai hyödettyjä kukkasipuleita. Kevätkukkia on lähinnä joillakin keskeisillä paikoilla, esim. Esplanadilla Runebergin patsaan juurella, eduskuntatalon edessä sekä monilla haudoilla sekä kaikilla sankarihaudoilla. Joissakin harvoissa paikoissa on myös syyskukat, jotka ovat havuja tai erityyppisiä kanervia.

Osan kesäkukista (lähinnä kukkaryhmät) istuttavat hoitopiirit itse. Talvikunnossapidon tieltä Kaupunginpuutarhalle varastoidut kukka-astiat istutetaan Kaupunginpuutarhalla, josta ne kuljetetaan kohteisiin.

Kausikasvi-istutukset istutetaan nykyään varsin tiheään. Näin istutukset ovat lähes saman tien näyttävän näköisiä ja peittäviä, mikä estää myös rikkakasvien itämistä.

4. Multa

Kaupunginpuutarhalla istutettavissa kukka-astioissa käytetään multasekoitusta, joka tehdään Talin taimiston yhteydessä olevalla ”multatarhalla”. Multareseptinä on jo vuosia ollut kasvualusta-asiantuntija Pirjo Laulumaan suosittama sekoitus. Multaan sekoitetaan pitkäaikaisvaikutteisia kestoainneita, joiden luovuttama ravinnetaso riittää kasveille n. kuukaudeksi. Joidenkin hoitopiirien palautteen mukaan multaerien laatu on vaihdellut samankin kesän aikana.

Hoitopiirien omista kausikasvi-istutuksissaan käyttämä multa vaihtelee. Hoitopiirit tilaavat multaa eri toimittajilta, ja jotkut sekoittavat omia sekoituksiaan. Erityisesti Vallilan hoitopiirin multa- ja lannoitesekoituksista on hyviä kokemuksia. Maapohjaisten kukkaryhmien mullan uusimiskäytäntö vaihtelee: jotkut käyttävät vuosia samaa multaa, osa vaihtaa vuosittain edes pintamullan, ja jotkut vaihtavat koko multakerroksen ainakin muuttaman vuoden välein.

Kaupunginpuutarhan kasvihuoneet.

Suurin osa kesäkukka-astioista istutetaan Kaupunginpuutarhalla.

5. Hoito

Kausikasviryhmiä ja -astioiden hoitotoimenpiteistä tärkein ja työllistävin on kastelu. Mitä pienemmässä astiassa kasvit kasvavat, sitä useammin niitä täytyy kastella. Vaikka kaikissa rakennusvirastossa käytettävissä istutusastioissa on jonkinlainen altakastelujärjestelmä, täytyy astioita kastella vähintään 1,5-3 kertaa viikossa. Maapohjaisia ryhmiä kastellaan yleensä harvemmin. Parvekelaatikko-tyyppisiä astioita täytyy kastella jopa neljä kertaa viikossa. Kukkaryhmien kasteluun otettava vesi saadaan joko letkulla läheisestä kaivosta tai sen puuttuessa tankkiautosta. Joissakin maapohjaisessa istutuksissa on maanpäällinen kastelujärjestelmä.

Kukkiakseen ja voidakseen hyvin erityisesti kesäkukat tarvitsevat veden lisäksi riittävän ravinnetason. Kukkaryhmien lannoittamisessa eri hoitopiireillä on hyvin erilaisia käytäntöjä. Useimmat hoitajat antavat kasteluveden mukana jotain täyslannosta. Joissakin hoitopiireissä käytetään täydennyksenä multaan sekoitettavia orgaanisia lannoitteita. Maastossa hyvin lannoitetut ja huonosti lannoitetut ja/tai kastellut kukkaryhmät eroavat toisistaan selvästi. Lannoittamista ei ole ohjeistettu tilaajan eikä tuottajan taholta.

Joillakin kesäkukkalajeilla ja -lajikkeilla jatkuvan kukinnan edellytys on vanhojen kukkien tai kukintojen poistaminen. Tämä ns. nyppiminen on joillakin lajeilla työlästä ja aikaa vievää. Kirsti Oksasen mukaan paljon nyppimistä vaativien lajien ja lajikkeiden käyttöä on jatkuvasti vähennetty. Mm. paljon nyppimistä vaativa marketta on jäänyt istutuksista pois lähes kokonaan. Lajikkeiston uusiutumisen myös vähän hoitoa vaativien kasvien saatavuus on huomattavasti parantunut.

Kirsti Oksanen on tehnyt laji- ja lajikekohtaiset hoitokortit n. 60 kasville hoitopiirien käyttöön.

6. Ilkivalta

Kausikasvi-istutukset, kuten muutkin yleiset alueet, joutuvat kohtaamaan ilkivaltaa. Tavallisimmin tietoinen ilkivalta on rungollisten kasvien katkomista tai kalliiksi tiedettyjen kasvien varastamista. Useimmiten ilkivalta on tiedostamatonta, eli lähinnä sotkemista, roskaamista ja kasvien ja istutusten tallomista. Ilkivallalle alttiita kohteita ovat mm. leikkipuistot ja nuorison suosimat alueet.

Istutusastia ja kastelutankki.

Maanpäällinen kastelujärjestelmä.

Kesäkukka-astioiden kokemaa ilkeävaltaa Miina Sillanpään patsaalla Tokoinrannassa.

7. Palaute ja sen hyödyntäminen

Katu- ja puisto-osasto ei kerää järjestelmällisesti palautetta kausikasvi-istutuksistaan. Palautetta kertyy rakennusviraston asiakaspalveluun mm. internetin kautta.

HKR-Ympäristötuotannon hoitopiirit saavat välitöntä palautetta asukkailta ja ohikulkijoilta päivittäin. Puutarhapalvelut kerää suunnittelusta saamansa asiakaspalutteen omaan käyttöönsä. Kirsti Oksasen mukaan asiakaspalaute kesäkukista on 90 %:isesti kiittävää.

8. Kesäkukkakerrokset

Kausikasvirhmiien suunnittelija Kirsti Oksanen on vuosien ajan järjestänyt ns. kesäkukkakerroksia, joissa pääosa kesäkukkaryhmistä kierretään yhdessä hoitopiirin edustajien ja tilaajien edustajien kanssa. Kesäkukkakerrokset järjestetään yleensä elo-syyskuussa istutusten ollessa parhaimmillaan. Kierrosten tavoitteena on mm. keskustella hoidon onnistumisesta ja kerätä hoitajilta palautetta seuraavan vuoden suunnittelua varten. Kevät- ja syysistutuksia ei kierretä.

Kesinä 2005 ja 2006 kausikasvikerrosten osallistujajoukko vaihteli. Kierrokset järjestänyt Kirsti Oksanen osallistui kaikkiin kierroksiin. Myös piiripuutarhuri oli paikalla melkein jokaisella kierroksella. Joissakin hoitopiireissä oli paikalla ryhmänvetäjä ja hoitajia, joissakin ei ketään hoitajien edustajaa, esimerkiksi lomien takia. Tilaajapuolelta (KPO) puistovastaavat osallistuivat kaikkien vastuualueittensa kierroksiin. Katu- ja puisto-osaston aluesuunnittelijoista kierroksiin osallistuivat kesällä 2005 vain muutamat, kesällä 2006 lähes kaikki. Tätä aikaisempina vuosina aluesuunnittelijat eivät ole osallistuneet kesäkukkakerroksiin.

Kesäkukkakerroksista ei tehdä muistioita eikä esimerkiksi hoidon puutteita kirjata. Osallistujat kirjaavat muistiin tarpeelliseksi katsomiaan asioita. Kirsti Oksanen ottaa digikuvat kaikista kohteista omaan käyttöönsä.

Kesäkukkakerroksilla käydään katsomassa pääosaa rakennusviraston kesäkukkakohteista, myös monia muiden hallintokuntien tilaustöitä esimerkiksi keskustan alueella. Urakka-alueiden kesäkukkaryhmiä käydään katsomassa kierroksilla vain satunnaisesti.

Osallistujat pitävät kesäkukkakerroksia hyvin antoisina. Ryhmien hoitajat saavat palautetta työstään, puutteet ja epäonnistuneet laji- tai lajikevalinnat todetaan yhdessä ja ryhmäkohtaisista muutostarpeista sovitaan. Hoitajille myös oman alueen ulkopuolella olevien ryhmien kiertäminen on palkitsevaa. Useimmiten palaute koskee olevaa kukkaryhmää, eikä esimerkiksi ryhmän sijoittelun kaupunkikuvallista antia tai istutuksen mahdollista siirtämistä muualle pohdita. Kesäkukkakerrokset tyydyttävätkin erityisesti tuottajan omia tarpeita.

LIITE 2: KAUSIKASVI-ISTUTUSTEN VUOSISUUNNITELMA 2007

Liite 2

KAUSIKASVI-ISTUTUSTEN VUOSISUUNNITELMA 2007

7.11.2006

Kaupunkikalusteiden konseptin mukaiset, istutuksen sijaintiin perustuvat astiavaihtoehdot:

- A = kantakaupunki, katu: HKR-astia (=KAO-astia)
 B = kantakaupunki, aukio tai tori: HKR-astia, maljamainen astia, ruukkumainen astia tai kaiteeseen kiinnitettävä astia
 C = kantakaupunki, puisto: HKR-astia, maljamainen astia, ruukkumainen astia
 D = esikaupunkialue, katu: kuutiomainen astia
 E = esikaupunkialue, keskus, aukio tai tori: HKR-astia, kuutiomainen astia, maljamainen astia, ruukkumainen astia
 F = esikaupunkialue, puisto: ruukkumainen astia, kuutiomainen astia
 G = erityiskohde (kartanot, Suomenlinna, Talvipuutarha, haudat yms.): astia valitaan tapauskohtaisesti

Kokonaisuuden laatutaso:

- laatutaso 1 = ekstrataso:** Istutus sisältää kevät- ja kesäkasvit ja erikseen sovittaessa myös syyskasvit. Suunnitelman laatutaso korkea. Erilaisia kasvilajeja. ja -lajikkeita, myös hoidollisesti haastavia. Kukkaryhmä voi olla tapettiryhmä ja sisältää myös muotoonleikattuja kasveja tai kuvioita. Istutuksissa voidaan käyttää myös perinteisiä heisinkiläiskasveja, esim. runkoverenpisaroita tms. tai muita yksittäiskasveja
laatutaso 2 = erikoistaso: Muuten sama laatutaso kuin ekstratasolla, mutta istutus sisältää vain kesäkukat.
laatutaso 3 = lisätaso: Istutus sisältää vain kesäkukat. Kasvilajien ja -lajikkeiden määrä suunnitelmassa on kohtalainen. Kasvilajit ja -lajikkeet ovat pääsääntöisesti helppohoitoisia mutta yleisvaikutelma on näyttävä.
laatutaso 4 = perustaso: Istutus sisältää vain kesäkukat. Suunnitelma on yksinkertainen ja sisältää vain helppohoitoisia lajeja tai lajikkeita.
K = kartanokohde: Kukka-astiat, kasvilajit ja -lajikkeet ja istutuksen sommittelu kartanoympäristöön sopivia.
E = erikoiskohde: Erikoisrakenteita, erikois- tai kokeilukasveja tai pelkät kausikukat
H = hauta: Hauta tai sankarihauta. Astiamalli juhlava. Haudoilla menestyviä kasvilajeja. Sankarihaudoilla kesäkukkien lisäksi myös kevät- ja syyskasvit

lisätiedot: LP, AP = leikkipuisto, asukaspuisto, S = sankarihauta, M = muistomerkki/veistos/hauta, A = asukasyhdistyökohde, R = sponsorikohde

SP	Kaupungin osa	Osa-alue	Paikka	Kukkaryhmät kohteessa	Nykyinen kukka-astiamalli	Sijoituskartta on	Käyttöaste	kalustekonseptin astiamalliluokka (A-G)	suunnitelman laatutaso (1-4)	Hoitoluokka tai katualue (K)	lisätiedot	suunnitelman lisävaatimukset (esim. astiamalli, väritys, erikoiskasvit)	Muutos vuoteen 2006	priorisointi (1-3)

SP	Kaupungin osa	Osa-alue	Paikka	Kukkaryhmät kohteessa	Kukka-astiamalli	sijoituskartta on	kpl astioita	m2	kalustekonseptin astiamalli luokka (A-G)	suunnitelman laatusuunnitelman (1-4)	Hoito- ja hoitoluokan tai katualue (K)	lisätiedot	suunnitelman lisävaatimukset (esim. astiamalli, värit, erikoiskasvit)	Muutos vuoteen 2006	priorisointi (1-3)
1. Eteläinen suurpiiri															
1	Eira	Eira	Eiran puisto	Kukkaryhmät				46		2	A1				
1	Eira	Eira	Engelin aukio	Kukkaryhmä				32		3	A1		riittävän korkeita (40-60 cm) kukkivia kesäkukkia	tapettiryhmä kukkivaksi	2
1	Etu-Töölö	Etu-Töölö	Töölönlahden Kukkaryhmät					2093		2	A3		ERILLISTILAUS		
1	Etu-Töölö/Kluuvi	Kluuvi	Töölönlahden Isot kukka-astiat	Isot Betoniset kukka-astiat, mallit 1 ja 2	Betoninen 140 x 140		48		B	3	A3		ERILLISTILAUS		
1	Etu-Töölö	Etu-Töölö	Apollon puistikko	kukkaryhmät				24		4	A2				3
1	Etu-Töölö	Etu-Töölö	Arkadian puistikko = OKOn edusta	Kukkaryhmät				36						poistuu: tilalle aita ja nurmikko	3
1	Etu-Töölö	Etu-Töölö	Eduskunta puisto	Kukkaryhmä				26		3	A2		daalioita (E. Pursion lahjaryhmä), runsas ilkivalta huomioidaan		2
1	Etu-Töölö	Etu-Töölö	Eduskuntatalo	Kukkaryhmä				110		1	K		väirityksessä ainakin sinistä ja valkoista, syksyksi havukate		2
1	Etu-Töölö	Etu-Töölö	Sammon puistikko	Kapeat kukkaryhmät				63		4	A1		yksivärinen ryhmä		2
1	Etu-Töölö	Etu-Töölö	Hietaniemen krematorio	Yläosan kukkaryhmät				48		2	A1		varioitava vakiosuunnitelma, mm.runkoverenpisarat		1
1	Etu-Töölö	Etu-Töölö	Hietaniemen krematorio	Alhaalla olevat pyöreät kukkaryhmät				8		2	A1		varioitava vakiosuunnitelma, mm.runkoverenpisarat		1
1	Etu-Töölö	Etu-Töölö	LP Taivallanti	Kukka-astia, kesä	Betoninen 70 x 70		1		C	4	A2	LP	2 kpl HKR-astia	astiakoon ja määrän muutos	3
1	Etu-Töölö	Etu-Töölö	Mannerheimintie/ Töölön piiri	Parvekemoduulit 15 kpl, Malli 1	Mona-parveke moduuli		15		B	3E	K		eri mallit sekoitetaan, sijoitus Larin Parasken ja Finlandia-talon väliin		3

1	Etu-Töölö	Etu-Töölö	Mannerheiminti e/ Töölön piiri	Parvekemodulit 5 kpl, Malli 2	Mona- parvekemoduli	5				B	3E	K		eri mallit sekoitetaan, sijoitus Larin Parasken ja Finlandia- talon väliin	3
1	Etu-Töölö	Etu-Töölö	Larin Parasken muistomerkki	Kukka-astiat	Karl iso, hiekkavalu alumiini	2				C	4	A2	M		3
1	Kaartinkaupu nki	Kaartinkaupunk i	Koulupuisto	Pyöreät kukkaryhmät 2 kpl			25,2				2	A1			2
1	Kaartinkaupu nki	Kaartinkaupunk i	Koulupuisto	Pitkät kapeat kukkaryhmät			35,2				2	A1			2
1	Kaartinkaupu nki	Kaartinkaupunk i	Koulupuisto	Patsaan ympäristän ryhmä			6,7				2	A1	M		1
1	Kaartinkaupu nki	Kaartinkaupunk i	Esplanadin puisto	Kappelin Esplanadin Agapanttukset							2E	A1		talvettavat vakiokasvit	2
1	Kaartinkaupu nki	Kaartinkaupunk i	Esplanadin puisto	Runebergin Esplanadi, runkoruusut							2E	A1		10 kpl	3
1	Kaartinkaupu nki	Kaartinkaupunk i	Esplanadin puisto	Runebergin Esplanadin kapeat kukkaryhmät, kevät ja kesä			105,6				1	A1			1
1	Kaartinkaupu nki	Kaartinkaupunk i	Esplanadin puisto	Teatteri Esplanadi, Runottarien kukkaryhmä			20				2	A1	M		2
1	Kaartinkaupu nki	Kaartinkaupunk i	Esplanadin puisto	Runebergin patsaan kukkaryhmä, kevät, kesä ja syksy			114				1	A1	M	väirtys vaaleanpunavoittoinen	1
1	Kaartinkaupu nki	Kaartinkaupunk i	Esplanadin puisto	Teatteri Esplanadi, Ruotsalaisen teatterin ryhmä			54				2	A1		reunakasvit tiarelojen tilalle	3
1	Kaartinkaupu nki	Kaartinkaupunk i	Esplanadin puisto	Kappelin Esplanadi, Kappelin edustan kukka-astiat	Nola, Kalmar Urna, pieni, halk. 0,84M	10				C	2	A1			2

1	Kaartinkaupunki	Kaartinkaupunki	Esplanadin puisto	Kappelin Esplanadi, kukka-astiat	Nola, Kaimar Uma, pieni, halk. 0,84M	18		C	2	A1				2
1	Kaivopuisto	Kaivopuisto	Kaivopuisto	Kukkaryhmä			125		2	A2			selkeämpi suunnitelma	1
1	Kaivopuisto	Kaivopuisto	Olympiaranta	Kukkaryhmä			50		3	K				2
1	Kamppi	Kamppi	Lönrotin patsas	Edustan kukkaryhmit, kesä ja syksy			16		3	A1	M			2
1	Kamppi	Kamppi	Lönrotin patsas	Takaosan kukkaryhmit			29		3	A1	M			3
1	Kamppi	Kamppi	Vanha kirkkopuisto	Suomalalaisten haudan kukkaryhmä			17,6		H	A1	M			2
1	Kamppi	Kamppi	Vanha kirkkopuisto	Vironkävijäin haudan kukkaryhmä			13,7		H	A1	M			2
1	Kamppi	Kamppi	Vanha kirkkopuisto	Saksalaisten haudan kukkaryhmä			32		H	A1	M			2
1	Kamppi	Kamppi	Pikkuparlamentin puisto	Kukka-astiat, syksy	1 kpl Oas, 1,6 m ja 8 kpl Oas 1,1 m	x	9		E	A2		vain syyskasvit, suihkulähteen päälle, iso astia keskelle		3
1	Katajanokka	Katajanokka	Merikasarmi puisto,	Kukka-astiat	Nola, Kaimar Uma, iso		5		3	A2				3
1	Kluuvi	Kluuvi	Aleksis Kiven patsas	Kukkaryhmä			47		2	K	M	kauas erottuvat värit, riittävä korkeus		2
1	Kluuvi	Kluuvi	Rautatien kevätkukat	Isot betoniset kukka-astiat	HKR-astia, 110x110, muovi		35		E	K	R	Kauppapuutarhailiiton lahjoittamat narsissit. Istutus lisätilauksena jos ei saada sponsoria.		3
1	Kluuvi	Kluuvi	Kolmen sepän aukio	Kukka-astioiden keväät-, ja kesä- ja syyskasvit	HKR-astia, 110x110, metalli		10		B	K		myös kevätspiljukukat ja syyskasvit		1
1	Kruunuhaka	Kruunuhaka	Aleksanteri II:n patsas	Kukkaryhmän keväät- ja kesätkukat			59		2	K	M			1
1	Kruunuhaka	Kruunuhaka	Ritaritalon puistikko	Kukkaryhmä			21,2		2	A1		myös runkoverenpisaroita		2

1	Kruununhaka	Kruununhaka	Snellmanin aukio	Alaryhmien kevät-, kesä- ja syyskasvit					40,4			1	A1		varioitava vakiosuunnitelma: laakeripuut ja uudenguineanlisa	1
1	Kruununhaka	Kruununhaka	Snellmanin aukio	Yliryhmien kevät- ja kesäkukat				26,6				1	A1		varioitava vakiosuunnitelma: myös markettaa	1
1	Kruununhaka	Kruununhaka	Säätytalon puisto	Leikkipaikan kukkaryhmit				38				3	A2			3
1	Kruununhaka	Kruununhaka	Kirjanpuisto	Kukka-astiat	Lohja, Firenze, hiekk.rusk.halk.1	30	6					4	A2		vaakunan sini-valkoiset värit, helpot kasvit	3
1	Lauttasaari	Lauttasaari	Lauttasaari, Pohjoisniemen puisto	Lauttasaari seuran vaakuna kukista				16				4	A2			3
1	Lauttasaari	Lauttasaari	Lauttasaari, Sankarihautaus	Ison kiven ryhmän kevät-, kesä- ja syyskasvit				1				H	A1	S		1
1	Lauttasaari	Lauttasaari	Lauttasaari, Sankarihautaus	Hautojen kevät-, kesä- ja syyskasvit								H	A1	S	orvokit ja uudenguineanlisaat	1
1	Lauttasaari	Lauttasaari	Lauttasaari, Sankarihautaus	Kukka-astioiden kevät- ja kesäkasvit	Betoninen 140 x 140		5				C	H	A1	S	HKR-astia	1
1	Lauttasaari	Lauttasaari	Lauttasaari, LP Lahnelahti	Kukka-astiat	Betoninen 70 x 70		2					4	A2	LP		3
1	Lauttasaari	Lauttasaari	Lauttasaarentie								A	3	K		sijoitus kartan mukaisesti, 5 kpl HKR-astiaa	2
1	Länsisatama	Jätkäsaari	Jaalanrannanpuisto	Ryhmä 6, keltaisia kasveja				13,5				4	A1		puistosuunnitelman mukaan	2
1	Länsisatama	Jätkäsaari	Jaalanrannanpuisto	Ryhmä 1, sinisiä kasveja				8				4	A1		puistosuunnitelman mukaan	2
1	Länsisatama	Jätkäsaari	Jaalanrannanpuisto	Ryhmä 2, sinisiä kasveja				3,5				4	A1		puistosuunnitelman mukaan	2
1	Länsisatama	Jätkäsaari	Jaalanrannanpuisto	Ryhmä 3, sinisiä kasveja				1,5				4	A1		puistosuunnitelman mukaan	2
1	Länsisatama	Jätkäsaari	Jaalanrannanpuisto	Ryhmä 5, keltaisia kasveja				5,5				4	A1		puistosuunnitelman mukaan	2

1	Taka-Töölö	Taka-Töölö	Ruusutarhan yläterassi	Talvipuutarhan sisäänkäynnin istutukset, kevät- ja syyskasvit	Saviruukku, Destro, halk 80 cm					2	G	3	A1	tujija + kausikasvit		2
1	Taka-Töölö	Taka-Töölö	Ruusutarhan yläterassi	Talvipuutarhan sisäänkäynnin istutukset, kesä	Nola, Folke, alumiini					2	G	E	A1	agaave		2
1	Taka-Töölö	Taka-Töölö	Ruusutarhan yläterassi	Verenpisaralaatik ot, malli 1, rappusten luo	Puinen verenpisaralaati kko					2	G	2	A1	Iso Karl 80 x 80 cm, verenpisaroita	astiamallin vaihto	2
1	Taka-Töölö	Taka-Töölö	Ruusutarhan yläterassi	Verenpisaralaatik ot, malli 2, keskele	Puinen verenpisaralaati kko					2	G	2	A1	Iso Karl 80 x 80 cm, verenpisaroita	astiamallin vaihto	2
1	Taka-Töölö	Taka-Töölö	Ruusutarhan yläterassi	Verenpisaralaatik ot, malli 3, päätyihin	Puinen verenpisaralaati kko					2	G	2	A1	Iso Karl 80 x 80 cm, verenpisaroita	astiamallin vaihto	2
1	Taka-Töölö	Taka-Töölö	Ruusutarhan yläterassi	Amppeilkori, malli 1	Mona- Amppeilkori					1	G	2	A1			3
1	Taka-Töölö	Taka-Töölö	Ruusutarhan yläterassi	Amppeilkori, malli 2	Mona- Amppeilkori					1	G	2	A1			3
1	Taka-Töölö	Taka-Töölö	Ruusutarhan yläterassi	Agapanthus- astiat	Istutuslaatikko					12	G	E	A1	Agapanthukset		1
1	Taka-Töölö	Taka-Töölö	Kansallismuseo	kukka-astiat							B	3		5 kpl Oas, laakea, 1,1 m	uusi	2
1	Ullanlinna	Ullanlinna	Vuorimiehen puisto	Vaaleanpunainen kukkaryhmä (isompi betonikoilmio)								3E	A2	koekasveja		3
1	Ullanlinna	Ullanlinna	Vuorimiehen puisto	Keltainen kukkaryhmä (pienempi betonikoilmio)								3E	A2	koekasveja		3
1	Ullanlinna	Ullanlinna	Kapteeninkadun puisto	Kukka-astiat	Lohja, Firenze, hiekk.rusk.halk.1 30					9	B	3	A2			3

2. Läntinen suurpiiri													
2	Haaga	Etelä-Haaga	Etelä-Haagan sankarihaudat	Kukkaryhmän kevät-, kesä- ja syyskasvit									
2	Haaga	Etelä-Haaga	Kauppalanpuisto (Tähystäjän patsas)	Tähystäjän patsaan kukkaryhmä	22								
2	Haaga	Pohjois-Haaga	Veljeshauta 1918	Kukkaryhmän kevät- ja kesäistutus	17								
2	Haaga	Pohjois-Haaga	LP Pohjois-Haaga	Pienet kukka-astiat	2								
2	Haaga	Pohjois-Haaga	LP Pohjois-Haaga	Pienet kukka-astiat									
2	Haaga	Etelä-Haaga	LP Isonneva	Pienet kukka-astiat	1								
2	Haaga	Etelä-Haaga	Haagan tori	Kukka-astiat	1								
2	Haaga	Etelä-Haaga	Palokaivonaukio	Kukka-astiat	6								
2	Haaga	Etelä-Haaga	Palokaivonaukio	Kukka-astiat	3								
2	Haaga	Lassila	Kaupintie-Vaakatie liikenneympyrä	Kukka-astiat	5								
2	Kaarela	Malminkartano	Renginmäki	Kukka-astiat	1								
2	Kaarela	Malminkartano	LP Piikka	Pienet kukka-astiat	1								
2	Kaarela	Kannelmäki	LP Kannelmäki	Pienet kukka-astiat	1								
2	Kaarela	Kannelmäki	Sitrotori	Kukka-astiat									
2	Kaarela	Kannelmäki	LP Trumpetti	Isot kukka-astiat	1								
2	Kaarela	Malminkartano	Malminkartanon aukio	asukasyhteiskunnat	6								
2	Konala	Pitäjänmäki	LP Vähätupa	Isot kukka-astiat	1								

2	Laakso	Laakso	LP Tullipuomi	Kukka-astiat, kesä	Lappset, ruskea		2		F	4	A2	LP	2 kpl Napoli	astiamallin muutos	3
2	Munkkiniemi	Vanha Munkkiniemi	Laajalahdentie / Hollantilaisentie	Kukkaryhmä				50		3	K				1
2	Munkkiniemi	Vanha Munkkiniemi	Steniuksen hauta	Kukkaryhmä, kesä				3		H	A2	M		poistuu, korvataan perennoilla	3
2	Munkkiniemi	Vanha Munkkiniemi	Munkkiniemen sankarihautat	Kukkaryhmitt, kevät-, kesä- ja syyskasvit						H	A1	S			1
2	Munkkiniemi	Vanha Munkkiniemi	Betonipuisto	Kukka-astiat	Oas, laakea, halk 1,6 m		3		A	4	K				3
2	Munkkiniemi	Vanha Munkkiniemi	LP Munkki	Kukka-astiat	KAO, 110 x 110 muovi		2		C	4	A2	LP			2
2	Munkkiniemi	Munkkivuori	LP Ulvila	Kukka-astiat, pienet	Betoninen 70 x 70		2		C	4	A2	LP		poistuu	3
2	Munkkiniemi	Munkkivuori	LP Ulvila	Kukka-astiat, isot	Betoninen 140 x 140		2		C	4	A2	LP	lisätään korotusosa		2
2	Munkkiniemi	Vanha Munkkiniemi	Professorin aukio	Kukka-astiat	KAO, 110 x 110 muovi		6		B	3	K				2
2	Munkkiniemi	Niemennmäki	Saksalaisten hauta	Kukka-astiat	Kari, hiekkavalu alumiini		2		C	4	A2	M	ahkerailisaa		3
2	Pitäjänmäki	Reimatla?	LP Nuoli	Pienet kukka-astiat	Betoninen 70 x 70		1		C	4	A2	LP	Betoninen 140 x 140	astiakoko	2
2	Ruskeasuo	Ruskeasuo	Kiskontie, Ruskeasuo	Kukka-astiat	KAO, 110x110 muovi		4		B	3	K		kaikki 4 samaan ryhmään	sijoitus	3
2	Ruskeasuo	Ruskeasuo	Tilkantori	Kukka-astiat	KAO, 110x110, metalli		5		E	3	K				2
2	Espoo		Pitäjänmäen sankarihautat	Kukkaryhmän kevät-, ja kesä- ja syyskasvit				7		H	A1	S			1
3. Keskinen suurpiiri															
3	Alppiharju	Harju	Kinaporin puisto	Köynnökset				70		4E	A2		pinta-ala n. 96 m2, suunnitelmien mukaiset kiinteät köynnöskaaret	pinta-alan kasvu	2
3	Alppiharju	Harju	Alppipuisto	Kukkaryhmä						3	A2			poistuu	3

3	Käpylä	Käpylä	LP Kimmo	Kukka-astiat, isof, kesä	Betoninen 140 x 140	2		F			A2	LP	1 kpl iso betoninen	toinen poistuu	3
3	Käpylä	Käpylä	LP Kimmo	Kukka-astia, pieni	Betoninen 70 x 70	1		F	4		A2	LP		poistuu	3
3	Pasila	Itä-Pasila	Junaillijan aukio	Betonikaukalo, kesä			5		4		K	myös syksy			3
3	Pasila	Itä-Pasila	Junaillijan aukio	Kukka-astiat	KAO, 110x110, metalli	3		E	3		K		varjoisa		2
3	Pasila	Itä-Pasila	Veturitori	Kukka-astiat	KAO, 110x110, metalli	9		E	3		K				3
3	Pasila	Itä-Pasila	LP Lehdokki	Kukka-astiat	KAO, 110 x 110 muovi	3		C	4		A2	LP			3
3	Pasila	Länsi-Pasila	Länsi-Pasila	Mutteri, Varjoisa paikka, kesäkukat			7		4		K		ahkeralliset		3
3	Pasila	Länsi-Pasila	Länsi-Pasila	Mutterit, Torilla ja Nuorisotalolla			14		4		K				3
3	Pasila	Länsi-Pasila	Länsi-Pasila	Mutteri, Poliisitalon luona			7		4		K				3
3	Pasila	Länsi-Pasila	Länsi-Pasila	Maistraatin torin kukka-astiat	KAO, 110 x 110 muovi	7		B	3		K		9 kpl HKR-astiaa sijoituskartan mukaisesti	2 astiaa lisää	2
3	Sörnäinen	Sörnäinen	Alli Tryggin puisto	Kukkaryhmä, kesä			13		4		A2	M, myös syksy			3
3	Toukola	Toukola	LP Intia	Kukka-astiat, kesä	Betoninen 140 x 140	2			4		A2	LP			3
3	Vallila	Vallila	Pujon puisto	Kukkaryhmät, kesä			22,4		3		A1				3
3	Vallila	Vallila	Paavalin puisto	Kukkaryhmät			32		3		A1				3
3	Vallila	Vallila	LP Vallila	Kukka-astiat, kesäkasvit	Betoninen 140 x 140	2			4		A2	LP			3
3	Vanhakaupunki	Vanhakaupunki	Kirkkorinne/Hans Van Sandenin hautaus	Kukkaryhmä			4,5		H		A2	M			3
3	Vanhakaupunki	Vanhakaupunki	Annalan kartano	Ruusupenkin			19,6		3K		A1				2
3	Vanhakaupunki	Vanhakaupunki	Annalan kartano	Kukkaryhmät: 2 pyöreää			27,6		3K		A1				2

5	Malmi	Pihajisto	LP	Salpausselkä	Kukka-astia, pieni	Betoninen 70 x 70	x	6			F	4	A2		1 kpl betoninen 140 x 140	astiakoon ja määrän muutos	3
5	Malmi	Pihajamäki	LP	Maasäilpää	Kukka-astia, pieni	Betoninen 70 x 70		2			F		A2	LP		poistuu	3
5	Pukinmäki	Pukinmäki	LP	Savela	Kukka-astia, pieni	Betoninen 70 x 70	x	2			F	4	A2	LP	1 kpl betoninen 70 x 70	astiamäärän muutos	3
5	Pukinmäki	Pukinmäki	LP	Unikko	Kukka-astia, pieni	Betoninen 70 x 70		2					A2	LP		poistuu	3
5	Suurmetsä	Jakomäki	LP	Jakomäki	Kukka-astia, pieni	Betoninen 70 x 70		2			F		A2	LP		poistuu, siirretty Jakomäenaukiolle	3
5	Suurmetsä	Jakomäki		Jakomäen ostoskeskus	Kukka-astiat	KAO, 110 x 110 muovi		5			E	3	K				3
5	Suurmetsä	Puistola	LP	Nurkka	Kukka-astia, pieni	Betoninen 70 x 70	x	2			F	4	A2	LP	1 kpl betoninen 140 x 140	astiakoon ja määrän muutos	3
5	Suurmetsä	Puistola		Reino Helismaan puisto/Puistori	Kukka-astiat			2			E	4	A2	M	3 kpl Oas, 1,1 m	uusi	3
5	Suutarila	Tapuli		Maatullin aukio	Kukka-allas, kesä				12			3	K		kesäkukat koko kiveyksen reunustamaan altaaseen		2
5	Suutarila	Tapuli		Tapulin taksiasema	Kukka-astiat	KAO, 110 x 110 muovi		5			E	3	K			poistuu	3
5	Suutarila	Tapuli	LP	Tapuli	Kukka-astia, pieni	Betoninen 70 x 70	x	2			F		A2	LP	1 kpl betoninen 140 x 140	astiakoon ja määrän muutos	3
5	Tapaninkylä	Tapanila		Tapanilan asema, Päiväläntie	Betonikolmion kukkaistutukset, kesä				7			4	K				3
5	Tapaninkylä	Tapanila	LP	Kurranummi	Kukka-astiat	Lappsetin puinen 6-kulmainen, iso		5			F		A2	LP	suunnitelman mukaiset astiat		3
5	Tapaninkylä	Malmi?	LP	Traktori	Kukka-astia, pieni	Betoninen 70 x 70		2			F	4	A2	LP		poistuu	3
5	Tapaninkylä	Ala-Malmi	LP	Filpus	Kukka-astia, pieni	Betoninen 70 x 70	x	2			F	4	A2	LP	1 kpl betoninen 140 x 140	astiakoon ja määrän muutos	2

5	Tapaninkylä	Ylä-Malmi	LP Kotinummi	Kukka-astia, pieni	Betoninen 70 x 70	x	4		F	4	A2	LP	1 kpl betoninen 140 x 140	astiakoon ja määrän muutos	2
5	Tapaninkylä		LP Tervapääsky	Kukka-astia, pieni	Betoninen 70 x 70	x	2		F	4	A2	LP	1 kpl betoninen 140 x 140	astiakoon ja määrän muutos	2
5	Tapaninkylä		AP Kesanto	Kukka-astia, pieni	Betoninen 70 x 70		0		F	4	A2	AP		poistuu	3
6	6. Kaakoinen suurpiiri														
6	Herttoniemi	Roihuuri	LP Tuhkimo	Kukkaryhmä, kesä						4	A2	LP			2
6	Herttoniemi	Herttoniemenranta	Peter Wetterin puisto	Kukka-astiat	Nola, Kalmar Urna, pieni, halk. 0,84M		3		E	3	A2				2
6	Herttoniemi	Herttoniemenranta	Neitojenranta	Kukka-astiat	Nola, Kalmar Urna, pieni, halk. 0,84M		9		E	3	K				2
6	Herttoniemi	Herttoniemenranta	Herttoniemen kartano	Kukkaryhmä				18		2K	A1		ryhmissä myös verenisarotta		1
6	Herttoniemi	Herttoniemenranta	Herttoniemen kartano	Portaiden laakeat ruuikut	Saviruukku, halk. 60 cm		2		G	K	A1				3
6	Herttoniemi	Herttoniemenranta	Herttoniemen kartano	Kukka-astiat	jäljälliset metalliruukut		4		G	K	A1				3
6	Herttoniemi	Herttoniemenranta	Herttoniemen kartano	Katannon takapihan saviruukut	Saviruukku		2		G	K	A1				3
6	Herttoniemi	Herttoniemenranta	Herttoniemen kartano	Agaveruukut	Saviruukku		4		G	K	A1		Agavet		1
6	Herttoniemi	Länsi-Herttoniemi	LP Herttoniemi	Kukkakilpikonnat	Betoninen kukkakilpikonna		2		F	4	A2	LP			3
6	Herttoniemi	Länsi-Herttoniemi	LP Herttoniemi	Kukka-astia, kesä	Betoninen 140 x 140		4		F	4	A2	LP	3 astiaa	yksi astia pois	2
6	Herttoniemi	Länsi-Herttoniemi	LP Hilleri	Kukkakilpikonna	Betoninen kukkakilpikonna		1		F	4	A2	LP			3
6	Herttoniemi	Länsi-Herttoniemi	LP Hilleri	Kukka-astiat	Betoninen 140 x 140		2		F	4	A2	LP			2
6	Herttoniemi	Länsi-Herttoniemi	Eränkävijäntori	Kukka-astiat	KAO, 110 x 110 muovi		4		E	3	K				2

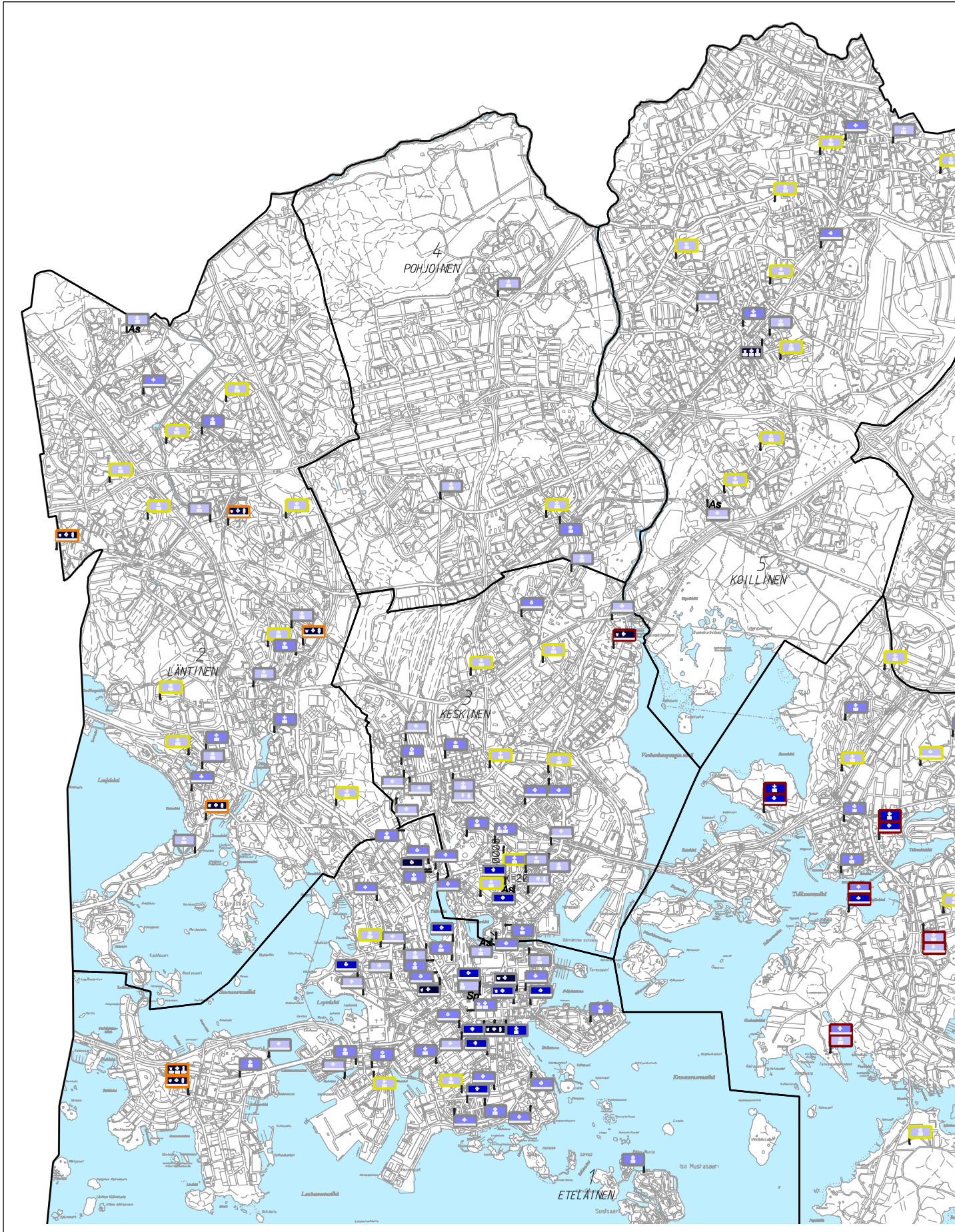

LIITE 3: KARTTA RAKENNUSVIRASTON KAUSIKASVI-ISTUTUKSISTA 2007

LIITE 4: TILAUSAIKATAULU

KAUSIKASVI-ISTUTUSTEN TEETTÄMISEN VUOTUINEN AIKATAULU			LIITE 4
2007		vuositilaus	VASTUUTAHO tilaaja
tammikuu		x	KPO/KPY
Vuosittilaus 2007 kasikasvi-istutuksista istutusastioiden hoito ja varastointi			YMP/PUPA
kasikasvien talvisäilytys (monivuotiset kasvit, kuten runkoverenpisarat, marketat ym.)			YMP/PUPA
kasikasvien istutus			YMP ja YMP/PUPA
istutusastioiden kuljetus			YMP
kausikasvien hoito			YMP
kesäkukkakerrokset			YMP ja YMP/PUPA
taimimateriaalin osuus eriteltynä			YMP/PUPA
Vuosittilaus 2007 kasikasvi-istutusten suunnittelusta vuonna 2007			YMP/PUPA
Uusien istutusastioiden hankinta			KPO/KPY
maaliskuu			YMP/PUPA
Kevätistutussuunnitelmat 2007 tilaajalle			YMP/PUPA
toukokuu			YMP/PUPA
Kesäistutussuunnitelmat 2007 tilaajalle			YMP/PUPA
kesäkuu			YMP/PUPA
Syysistutussuunnitelmat 2007 tilaajalle			YMP/PUPA
Vuosisuunnitelmaluonnos vuoden 2008 kasikasvi-istutuksista			YMP/PUPA
elokuu			KPO/KPS ja KPY
Kommentit vuosisuunnitelmaluonnoksesta 2008			KPO/KPS ja KPY
Kesäkukkakerrokset			KPO/KPS ja KPY
lokakuu			YMP/PUPA
Vuosisuunnitelma kasikasvi-istutuksista 2008 valmis			KPO/KPS
marraskuu			YMP/PUPA
Vuositarjouspyyntö 2008 kasikasvi-istutuksista, vuosisuunnitelman 2008 pohjalta		x	KPO/KPY
taimimateriaalin osuus			
istutusastioiden hoito ja varastointi			
kausikasvien talvisäilytys (monivuotiset kasvit, kuten runkoverenpisarat, marketat ym.)			
kausikasvien istutus			
istutusastioiden kuljetus			
kausikasvien hoito			
kesäkukkakerrokset			
Vuositarjouspyyntö kasikasvi-istutusten suunnittelusta ja hoito-ohjeista vuonna 2008; sisältää 2008 suunnitelmien viimeistelyn sekä hoito-ohjeet ja 2009 suunnitelmaluonnokset		x	KPO/KPY
joulukuu			YMP
Vuositarjous 2008 kasikasvi-istutuksista		x	YMP/PUPA
taimimateriaalin osuus			YMP/PUPA
istutusastioiden hoito ja varastointi			YMP/PUPA
kausikasvien talvisäilytys (monivuotiset kasvit, kuten runkoverenpisarat, marketat ym.)			YMP/PUPA
kausikasvien istutus			YMP ja YMP/PUPA
istutusastioiden kuljetus			YMP
kausikasvien hoito			YMP
kesäkukkakerrokset			YMP ja YMP/PUPA
Vuositarjous kasikasvi-istutusten suunnittelusta ja hoito-ohjeista vuonna 2008		x	YMP/PUPA

LIITE 5: KUVAESIMERKKEJÄ KAUSIKASVIEN KÄYTÖSTÄ SUOMESTA JA MAAILMALTA

Hämeenlinna, tori ja kävelykatu

(kuvat Virpi Vertainen)

Tukholma, Ruotsi

(kuvat Petri Arponen)

Viro

(kuva Päivi Apajalahti)

Göteborg, Ruotsi

(kuvat Satu Tegel, Päivi Islander, Göteborgin kaupunki)

Odense, Tanska
(kuvat Satu Tegel)

Versailles, Ranska

(kuvat Päivi Islander)

Annecy, Ranska

(kuvat Mikko Koivistoinen, Petri Arponen)

Bilbao, Espanja
(kuvat Terhi Tikkanen-Lindström)

Shanghai, Kiina
(kuva Terhi Tikkanen-Lindström)

HELSINGIN KAUPUNKI
RAKENNUSVIRASTO
PL 1500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

KUVAILEHTI

Tekijä(t) Satu Tegel	
Julkaisun yhdyshenkilö rakennusvirastossa Satu Tegel	
Nimeke Kausikasvit Helsingissä - linjaukset ja teettäminen	Mistä julkaisua saa (henkilö ja huone) Satu Tegel, h. 542
Sarjan nimeke Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisuja/Katu- ja puisto-osasto	
Sarjanumero 2006:11	Julkaisuaika Marraskuu 2006
Sivuja 75 s.	Liitteitä 5 kpl, 42 s.
ISBN 952-473-795-7	ISSN 1238-9579
Kieli koko teos suomi	Yhteenveto ruotsi
Tiivistelmä Kausikasvit Helsingissä – linjaukset ja teettäminen käsittelee Helsingin kaupungin yleisillä alueilla käytettäviä yksivuotisia kevät-, kesä- ja syyskasveja, joita istutetaan maaryhmiin tai istutusastioihin. Työssä on selvitetty rakennusviraston kausikasvien käytön nykytila, analysoitu nykytilan vahvuudet ja heikkoudet, laadittu linjaukset kausikasvien käytölle ja istutusten teettämiselle sekä esitetty jatkotoimenpiteitä ja kehittämistarpeita. Julkaisu on runsaasti kuvitettu. Nykytilaa käsittelevässä osassa kuvaillaan nykyinen kausikasvi-istutusten teettämiskäytäntö ja esitellään Helsingin kausikasvi-istutuksia suurpiireittäin. Lisäksi käydään läpi leikkipuistojen istutuksia, istutusastioita, kausikasviperinteitä ja istutusten rahoitusta. Myös muiden hallintokuntien kausikasvi-istutuksia esitellään. Kausikasvien käytön linjauksia esittelevässä osuudessa esitetään mm. kausikasvien käytön yleisperiaatteet sekä linjauksia mm. leikkipuistoissa ja haudoilla. Lisäksi esitetään suunnitteluperiaatteita, istutusastioiden kehittämistä, kausikasviperinteiden ylläpitämistä ja rahoitusta koskevia linjauksia. Kausikasvi-istutusten teettämisessä määritellään tilaajan ja tuottajan väliset vastuut ja kuvataan uusi teettämiskäytäntö. Teettämisen asiakirjana käytettävä vuosisuunnitelma ja siihen liittyvä kartta ovat julkaisun liitteenä. Julkaisun lopuksi esitetään tulevien vuosien jatkotoimenpide-ehdotuksia ja kehittämistarpeita. Liitteissä on mm. täydentävää tietoa kausikasvien käytöstä rakennusvirastossa sekä kuvaesimerkkejä kausikasvi-istutuksista Suomessa ja maailmalla.	
Avainsanat kausikasvit, kesäkukat, ryhmäkasvit, kevätspulit, syyskasvit, Helsinki, Töölönlahden Kukkapuutarha, istutusastiat	
UDK	

